

SLOVENSKI NAROD.

Številka vsak dan popoldne, izvenredni dodatki in premije.
 Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višina 1 K, nad to višino vsi oglasi 1 m/m x 64 m/m 1 K 50 v. Uradni razglasil in poslane ter notice isti prostor po 2 K, števila ponudbe in poroke pavšalno 80 K. — Pri naročitih nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Kaniževa ulica št. 5, prtljivna. — Telefon št. 384.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—		20—

„Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.“
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 50% po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kaniževa ulica št. 5, 2. nadstropje.
 Telefon št. 384.

Dopolnje sprejema in pošiljanje iz zasedne tiskarne.
 50% Nakazila na vrata. „Slov.“

Posamezna številka velja 1 krona.

Polnina plačana v gotovini.

Dr. Ivan Tavčar:

Naše zakonodajstvo.

Če bi na jugu živel kak Savigny, bi nam brez težave dokazal, da sedanja jugoslovanska doba potrebuje dobrega in modrega zakonodajstva, da pa sedanji jugoslovanski rod nima najmanjšega poklica in tudi najmanjše sposobnosti k dobremu in pametnemu zakonodajstvu. V tem tiči velik kos jugoslovanske žalosti; tukaj smo slepci, ki tavamo iz ene teme v drugo! Tukaj smo nagi beraci, smo anarhisti, ki hočemo po vsi sili živeti brez vsakega pametnega zakona!

Poglejmo predvsem naše poklicne zakonodajalce, ki se zbirajo v Beogradu kot zastopniki naroda. V teku poldruga leta so ti zastopniki naroda skupaj stolkli, če se ne morem, en celi zakonček. Ker se ti možje shajajo večinoma v namenu, da dajo svojemu predsedniku priliko, da jih radi nesklepnosti takoj zopet odslavi, lahko na izplačanih dijetah zračunamo, koliko nas stane edini ta zakonček! Tako izgleda državna legislatura. Podobna je njivi, ki je bila pred zimo na praho zorana, na spomlad se pa ni več obdelala. Na ti njivi torej še osata ne pridelaja.

Če je v Beogradu suša, je pri pokrajinskih vladah mogoča povodenj. Deželne vlade nam polje zakonodaje zasipajo z debelo točo. Ne prestano tičimo pod črno ploho naredb, ena manj premišljena od druge, vsaka zločinsko površna. S temi naredbami je zastavljeno vse, povsod je nastavljen zobata past — in že tiščiš v nji, če z mazincem še niti gaml nisi, če si samo mislil, gamliti ž njim.

In sedaj se vpraša: Kaj je boljše, ali suša v Beogradu, ali pa nalivi pri pokrajinskih vladah? Oboje ni nič prida, eno kot drugo dokazuje, da nimamo k zakonodajstvu nikakega poklica in da smo vsi skupaj zakonodajski čevljarčki, ki niti starega škrapeta za silo zakrpati ne umemo!

In vse to je naša lastna krivda. V Beogradu ne izdajamo koristnih zakonov — ker ničesar ne mislimo; v Ljubljani pa izdajamo cele jerbaze nekoristnih naredb — ker zopet ničesar ne mislimo. Moje mnenje je, da bi pri takih prilikah tudi zadnji jugoslovanski samouk — in koliko tiči takih samoukov po naših poverljivostih! — lahko pretril se do dobre in pametne misli!

So namreč načela, na katera bi morali naši politiki in poverjeniki vsikdar misliti, in predvsem tedaj, kadar kljujejo na kakšno naredbo ali naredbici. Bogu pa bodi potoženo, da

se znašajo dandanes take naredbice nekako tako skupaj, kakor znosi miš skupaj svoje zimsko gnezdo. Slama pri slami, drugega pa nič!

Načela, ki bi morala naše takolimenovane zakonodajalce voditi, so zasedaj ta-le.

Predvsem bi naši legislatorji ne smeli pozabiti, da smo monarhistična država, da imamo svojo dinastijo, za katero moramo Bogu hvalo dajati. Samo premislimo, kam bi bili zajahali, da smo živeli v republiki! Svoje življenje zastavim, da bi danes, po preteku poldruga leta, republika še ne imela svojega predsednika. Vsaka frakcija v žalostnem narodnem predstavništvu silila bi kako svojo osebo na mesto predsednika. Večine pa bi vzlic vsem konferencam ne bilo, kakor je danes ni v ti onemogli korporaciji, katero je Bog v svoji jezi ali pa v spanju ustvaril. Veseli smo svoje dinastije in veselili bi se je, najsi je ne obdaja blek nelzmerne slave, katero si je priborila v svetovni vojski in katera upravičuje tako dinastijo kakor ju naški srbski narod, da sta postavljena na čelo Jugoslaviji. Ali v ljudstvu se veruje, da izhajajo zakoni in naredbe od kralja, zatorej se bojte ničvrednih, zabitih zakonov in naredb, ker pada po mnenju ljudstva vsa ničvrednost, vsa zanikrnost takih zakonodajskih izrodov na kralja, svetlega reprezentanta naše Jugoslavije!

Drugo, kar bi naši zakonodajalci — predsedniki, naši poverjeniki — in naj se menjava ta družba hitreje, kakor so se menjavali nekaj španski ministri — ne smeli pri najrevnejši svoji naredbici nikdar s pogleda puščati, je država, enotna in mogočna. Ta se šele gradi, ali pri njeni gradbi je še obilo tankih in šibkih steni, ki se dajo brez posebnega truda podreti. In naše pokrajinsko zakonodajstvo se kar trudi, da podira te stene. Skoraj vse te naredbe so konglomerat največje krivčnosti, so sad surovega boljševeškega duha. In pri vsem tem obračajo se ti nestvori vselej proti tistemu delu našega prebivalstva, ki je državi najbolj udan, ke je glavni stebel, glavno življenje ti državi. Ali naj se prične še ta stebel majati, ali naj prične to prebivalstvo — katero tepete z naredbami kakor z grčaviimi palicami — tudi obupavati? Ali naj se to zvesto, državi zvesto prebivalstvo, vpraša: Kako naj živimo v državi, v kateri ni pravico ljuba, v kateri njene najzvestejše služabnike mečejo na gnojnice ter jih

obdajajo z Jobovimi ranami in oteklinami? Tukaj so naše stanovanjske naredbe prava nesreča, pod katero zdihuje že leto Ljubljana. Najslabšo stran slabe te zakonodaje pa opazam v tem, da ji njeni nezakonski roditelji navadno pritisnejo pečat nezmotljivosti na čelo, smešne nezmotljivosti, izključivši vsako pritožbo. Če ti poverjenik za socialno skrb malo s črnolom omaže obraz, ti je nekaka pritožba morda dovoljena, — a če ti potegne kožo s telesa, prepovedana ti je vsaka pritožba. In sv. Lovrencu si podobno, če so te položili na raznje naših stanovanjskih naredb. Take se pri nas utrjuje ljubezen do skupne in mogočne Jugoslavije!

Tretje, kar bi morali gospodje, in sicer gospodje vseh strank, kadar imajo krmilo v rokah, prevdariti, je kruta okoliščina, da naša doba ni čas za puhle legislativne poskuse; zakonodaja nam mora prinašati dozorelih sadov, ne pa sentjavega klasja. Naša glavna skrb je gospodarska skrb. Naše gospodarstvo se mora dvigniti, našo produkcijo je treba pomnožiti. — z eno besedo: naši zakonodajalci, če jih imamo kaj, morajo tukaj pokazati svojo moč in nikar drugod! Deset let bodo gospodarska vprašanja še zanesljivo pretresala naše javno življenje, za druge politične igračarije pa ne bo prostora! V ta namen združevati se bodo morali še celih deset let vsi dobromisliči. Še naj se vzdrži država. Ves ta čas morala bo Jugoslavija vladati zgolj le kaka koalicijska ali koncentracijska ali sploh kaka druga pametna vlada: strogo strankarske vlade pa bodo izključene, ker bi hile v vsakem slučaju neplodovite, kakor so dandanes. Tudi si ne napravljamo nikakih iluzij: kakor v češkoslovaški republiki, tako ne bodo tudi v Jugoslaviji nove volitve rodile mogočne parlamentarne večine in tudi po volitvah moralo se bo nadaljevati skupno in mirno delo vseh strank, če naj živi skupna in edina država! Takrat pa se bo tudi najvsakdanjši lajč, če ga bo slepota stranke zanesla v kako poverjeništvu, desetkrat premislil, izdati naredbo, s katero se bo hoteli in zapuščeni vdovi vzela zadnja omara, vdovo samo pa vrgla na ulico, da naj živi, kakor živi črv v prahu!

Za vse zakone in predvsem za vsako najneznatnejšo naredbico pa velja še končno načelo, da se naredbodajalec, če ima kaj prosa v svoji glavi, ogibaj vsakega izrodka, ki ne bo drugega, nego prazen udarec po vodi, in ki bo ostal le smešen in zasmešan poskus, s katerim se ničesar doseže ne bo.

Proti vsem dosedaj razvitim načelom grešijo vse — naj jih je izdal B, naj jih je izdal G — stanovanjske naredbe naše deželne vlade. Od prve do zadnje so prazni udarci po vodi. Govorimo o najnovejšem! Da se bodo v Ljubljani nove hiše zidale, odpovedal je stanovanjski urad stanovanja uslužbencem denarnih zavodov. In sicer takoj, če zavodi v hipu ne prične zidati. Če se pa prične zidati takoj — kje naj se dobi material, kje naj se dobe delavci, kje gotovina za take množične nove zgradbe, to je slavnemu stanovanjskemu uradu ali pravzaprav vladi deset let briga, — bodo pa uslužbenci denarnih zavodov na zimo stanovali z ženami in otroci v snegu in blatu! Do zime namreč ne dožidaš hiše, in če vzameš Aladinovo lampo v svojo roko! Ali na zimo bodo uslužbenci na cesti, naj bodo hiše v surovi gradbi pod streho! Stavbinski zakon zapoveduje, da se imajo take gradbe presušiti, ker drugače ni dobiti prebivalnega dovoljenja. Sedaj pa vprašam: kje je tukaj kaka ratio legis? Grešile bodo banke, kaznovani bodo pa uslužbenci. Kaj takega mora skuhati samo kaka otročja glava! Ali živimo zopet v

časih, ko so imeli principi svoje dečke, da so jih s palico namajili, kakor so bili principi razposajeni? Ali pa smo boljševeki; če je oče sovjetu ušel, pobili so 16letnega sina, ker je bil sin kapitalista! V tem slučaju je pa še hujše: ker ne morejo obesiti gospodarja, obesili bodo — uradništvo naj mi ne zameri te primere — hlapce! Kakšna legislativna pamet tiči v tem? Nobena!

Sedaj pride drugo. Že banke ne bodo dobile materiala, ne delavcev, in morda tudi denarja ne. Zidarija se pa mora še pomnožiti, da bomo gledali v Ljubljani oder tik odra! Zatorej išče stanovanjski urad »milijonarjev«. Ker jih ne dobi, ustvarja jih sam. Kar čez noč naseja je ta slavn urad vse polno novih milijonarjev: Ljubljana je pravi zelnik, kjer stoji milijonarska glava tik glave! Če bom srečal postreščka, bom iz previdnosti na deset korakov potegnul klobuček z glave, ker je mož morda tudi milijonar. Kogar pri stanovanjskem uradu ne ljubijo, ustvarijo iz njega frišnega milijonarja. Tudi v teh »milijonarjih« ni legislativne razsodnosti. Prav nobene. Ali o tem prihodnjič.

Dr. Fran Ilešič (Zagreb.)

„Vprašanja ml.“

G. dr. Goršiča ne poznam. Čital sem le, da zanj jezikovnega vprašanja na ljubljanskem vseučilišču ni. Za kogar ni vprašani, ta je ali Bog, ki vse ve, ali ubožec, ki misli, da vse ve.

Za nas običajne ljudi pa je vse polno vprašanj. Za nas tudi jezikovno vprašanje na ljubljanskem vseučilišču ni odpravljeno s kratko starinsko pesmijo: »Mi pa ostanemo, kakor smo b'li.«

Med te, ki povprašujejo in raziskujejo vprašanja, spada tudi beogradski vseučiliški profesor, slavist dr. A. Belić, baš ne nazadnji med našimi profesorji. Belić je svoj čas študiral na ruskih univerzah, bil za velike vojne v političnem poslanstvu v Petrogradu in potem s srbsko emigracijo v Parizu. Vsekakor je torej pogledal izpod svojega krova. Če tak moč zastavi vprašanja in stvarih, ki se tičejo široke javnosti, in odgovarja na nje, zasluži njegovi odgovori pač več pozornosti nego čustveno rezke trditve drugih, ki težave odpravijo s kratka odpravnino, češ, vprašanja ni.

Dr. Belić je že lani izdal brošuro: »Univerziteti ako nacionalne ustanove« (3. snopič »Savremenihi

pitanja«, ki jih izdaja prof. St. Stanojević. Beograd, 1919. Str. 20).

Peto poglavje te študije se tiče posebe Ljubljane: zato ga tu podajem v celoti:

»Treba se je odločiti, ali bo ljubljanska univerza univerza v Sloveniji ali samo slovenska univerza. O tem važnem momentu so morali misliti tudi Slovenci, ko so začeli gibanje vprašanje o njej, a ko se univerza otvori, bo to vprašanje stalno na dnevnem redu, dokler se povsem ne reši.

Težava vprašanja je v sami prirodni stvari, ne v kakšnem lokalnem patriotizmu. Nedvomno je, da mora univerza v Ljubljani ustrezati zahtevam dveh vrst: dajati mora končno

* Vsebina je sledeča: I. Obče opombe: 1. Duh jedinstva in univerze. 2. Jedinstvo kot čut in kot znanstveno prepričanje. 3. Organizovanje dela in naroda. 4. Ustvarjanje znanosti in naučne atmosfere. — 5. O vzajemnosti. 6. Ujedinjevanje in vzajemnost. 7. Univerze in javno življenje. — 8. Akademski »gradjanin«. — II. O ureditvi: 9. Avtonomija univerze. 10. Nastavniki (učitelji). 11. Pouk. 12. Meduniverzitetno delo.

Fran Govekar:

Soltanje.

(Dalle.)

Dr. Repič je čital spočetka malomarno in brez zanimanja. Čim dalje pa je čital, tem nižje mu je zlezla brada za kravato. Čudovito, povsem neznano čustvo ga je prevzelo, ko je dospel do konca Buonapartovega povelja. — srce mu je bilo razburjeno in nemo je strmel predse.

Tedaj je vrgel dr. Wagner kosmič mahu na travo, počasi spravil povečalno steklo zopet v telovnikov žep in se ozrl na dr. Repiča. Videl je njegovo lice, ki so gibale na njem vse mišice in njegove oči, ki so zrite v nedogled. Hipoma se je dr. Repič ozrl.

»Svobodo! Svobodo nam obe-ta!« je vzplamenel »In čisto resnično piše: Poznali je nismo nikdar, a hrepnimo po njej že stoletja... Doktor, ta Buonaparte je ali velik slepar ali pa velik mož! Sreča bošja, skoraj se mi zdi...«

»Da je velik mož, menim jaz,« je dejal dr. Wagner resno in se ozrl po drevoredu navzdol. »Glejte, prijatelj Vodnik! Že hiti k nama! Razburjen je videti... kaj se je zgodilo? Morda baron Zola...«

Naglo sta krenila naproti Vodniku, ki je razgovor skoraj tekel po malo napetem hribu navzgor in jima mahal s klobukom in roko že od daleč. In Vodnik se je ustavil in brez sapa dahnil:

»Nadvojvoda Karel beži z vso armado pred Buonapartom in včeraj menda je padlo že tudi Gradisce!«

Strmé sta se ozrla dr. Wagner in dr. Repič drug drugemu v oči.

Potem pa je dejal dr. Repič:

»Svobodo nam obe-ta Buonaparte! Ali govori resnično ali laže, — vederemo! — Tu, gospod beneficijati, čitajte!«

Vodnik je poznal Zolovo navado: kadar je čutil bedni baron, da se mu bliža ljut protinski napad, je vsolej hotel biti sam. S prijazno energijo je takrat odslovil sredi pogovora vsakogar, pa naj bi bil kdorkoli. V njegovih strašnih bolestinah je smela ostajati pri njem le njegova mati. Samo mati je smela pogledati njegovo čelo, njegove stoke; sami materi se je mogel kazati skoraj petdesetletni sin v trnastih, ko je bil zopet brez moči in močiva kakor neobogten otrok. Vsa okna in vrata je morala zapreti, kadar je Zola v groznih mukah kričal in drhtel ter klical Boga, Marijo in vse svetnike na pomoč. Največ ga je klical mater.

»Mama! Mama!« je javkal ter objemal staro gospo ter jokal solze, ki mu jih je iztisnila nepopisna boleost. »Zakaj meni taka bolezen? — S čim sem si jaz zaslužil tako božjo kazen?«

In mama je jokala z njim ter ga tolažila z besedami, ki jih znajo govoriti le materna usta in ki si jih izmisli le materino srce. Mati, Slovenka, Ivana pl. Kapusova iz Kamne gorice, ga je naučila slovenščine ter mu vcepila ljubezen do slovenske domovine in slovenskega naroda; ona mu je vdihnila navdušenje za slovenske gore, doline in planine, ona mu je vzbudila za slovenske narodne pesmi in običaje živo zanimanje, ki ga je spremljalo vse življenje. In otroško razmerje do matere je ostalo neizpremenjeno od Žigove zibel do sedaj: mati mu je bila vse in poleg nje ni poznal nobenega ženskega bitja.

»Že pet let je, odkar sem bil zadnjič v bohinjskih fužinah!« je tožil. »Tako dolgo jih že nisem videl, — ah, in videl jih ne bom pač nikoli več! Moj Bohinj! Moje Bohinjsko jezoro! Oh, Savica in tvoj slap prekrasni! Nikoli, nikoli več! — In Koprivnik! Javornik, Jesenice, Radovna — vse, vse moje, mama, in vendar izgubljeno zame za vedno! Moj Triglav, Šaratica, Kranjska, Bogatin, Ratitovec, Vrtnec in vsi vsi ljubimci gorah, dolin, ki sem z vas tolikokrat užival prekrasne razglede po prelubi domovini in tja doli do Benetk... nikoli, nikoli več! Oh, oh, mama, mama!«

In zaječal je, zarikal in tulil, tulil kakor ranjena žival... Škrta! z zobmi... mlatil s pestmi okoli sebe, smrtno bled in oči vse polne solz.

Mati pa ga je objemala: »Mundi! Mundi! Potrpi! Ne obupuj! Bog ti pomore! — Verjemi, vse bo še dobro... zopet pojdeš z Vodnikom, Hohenwartom, Pinhakom in drugimi gospodi na svoje gore... zopet pojdeš v fužine... kmalu, kmalu, Mundi!... Oh, vsak teden pošiljaš plovčarji iz Bohinja vpraševati, kdaj spet prideš.«

»Oh, mati, kako lipo je bilo včasih! Kako veselje!« je zdihoval Zola. »Vselej so me sprejeli z ljubeznijo in spoštovanjem... kakor otroci svojega očeta so me imeli radi. Moji delavci, moji ljub, prični, dragi Bohinjci! In kadar sem prišel mednje, je bilo kakor pri prazniku: vsi so hodili v prazničnih oblekah... nihče ni smel delati... le pili smo; prepovedi, plesali, pili in kahalni ter jedli... vsi skupaj kakor ogromna obitelj okoli svojega dobrega redarja in prijatelja... Lepo je bilo, mama... srečno!«

izobrazbo sinovom Slovenije, da morejo vršiti v svojem narodu vse funkcije, za katere univerze sploh usposablja svoje slušatelje, a poleg tega mora usposablja tudi gojence iz Slovenije in one, ki prihajajo na to univerzo iz drugih krajev naše domovine, da morejo vršiti te funkcije kjerkoli drugje v našem narodu in v naši zemlji. Ta univerza mora s ene strani biti izraz individualnih posebnosti slovenskega naroda, da nikoli izmed Slovencev ne čuti, da mu je nekaj od zunaj vsiljeno, da je to tuje slo na njegovem zemljišču, a s druge strani in obenem se mora neposredno in globoko udeleževati obzega univerzitetnega življenja naše zemlje, da se nikomur in ob nobeni priliki ne zazdi, da je ta zveza samo prividna (navidezna).

Ze iz tega je videti, kako je vprašanje težko.

Ce bi postavili vprašanje kakorkoli drugače, bi od tega imeli škodo sami Slovenci. Pomislimo samo za en trenotek, da se ljubljanska univerza z izključno rabo slovenskega jezika loči od ostalega dela naše zemlje; ali ne bi od tega imeli neprijetnih velik del slovenske inteligencije, ki bi želeli, da bi uporabili svoje znanje kje drugje v naši zemlji, ne na Slovenskem? Moral bi odhajati na druge univerze, da dopolni svojo izobrazbo ali da jo tu dobi od temelja. Z druge strani bi prevelika bremena padla na slovenski narod, ako bi hotel iz vseučilišča v Ljubljani napraviti nekakšno izključno svojo šolo.

Noben razumen Slovenec, mislim, tega ne bi hotel. Enako pa nikoli z naše strani tudi ne bi želeli, da bi se, karkoli se v to smer pove, tolačilost kot napad na slovensko individualnost.

Rešitev tega vprašanja je naravno odvisna od mnogih dejstev, ki jih še ne poznamo, n. pr. od naše notranje ureditve. Ako bo del državne uprave, oni, ki zanj ne bodo kompetentni pokrajinski faktorji nego občini, imeli srbohrvatski administrativni jezik, bo neposredno treba drugačnega univerzitetnega poučevanja nego če bo oni jezik slovenski.

Ali po sebi se razume, da bi ta pouk moral biti, če hoče ustrezati slovenskim potrebam, slovenski. Da bi pa ustrezalo splošnim potrebam in da bi moglo stopiti v našo kulturno celino kot njen organski del, se mora vseučilišče na Slovenskem porigrati, da njegovi slušatelji dobe tudi tak srbohrvatski pouk, da morejo za vse stroke biti porabljeni tudi v neslovenskem delu naroda. Na kak način bo to univerza dosegla, ali z neposrednimi predavanji ali z nekimi vajami ali s posebnimi specialno

za to prirejenimi predavanji ali na kak drug način, to je stvar uvidevnosti domačih ljudi. Istodobno pa morejo biti osnovane katedre za slovenske nacionalne predmete s vseučilišča, kjer morajo biti poučevani vsi oni, kateri na osnovi svoje diplome žele dobiti pravico do kakšnega državnega položaja tudi na Slovenskem. Brez te vseumnosti bi bil en del našega naroda ne samo po dolžnostih nego tudi po pravu pod drugim delom.

Ni mi vselej vse jasno, kar pravi Belič, ali vsaj — vprašanje je. Med jezikovno uredbo uprave in med jezikovno uredbo vseučilišča vidi on to zvezo, da bi se uredba vseučilišča ravnala po uredbi uprave; uverjen sem pa, da bi mogel obveljati tudi obratni vpliv; da bi namreč vseučilišče s svojim glasom ali s svojim ustrojem moglo znatno vplivati na celotno uredbo naše bodoče uprave.

Vem, da se bo ljubljanska univerza zavedala svoje važnosti in odgovornosti v tem oziru. Tudi tisti, ki do prevrata niso imeli stikov z Jugoslavijo, zlasti ne s srbohrvatskim delom, bodo videli, da je z ustvaritvijo Jugoslavije nastala potreba pregrupacije naših misli. Prof. Belič pravi v začetku svoje brošure: »Prava in najvišja inteligencija v različnih delih našega naroda je bila vedno najgloblja in najbolj prepričana nositeljica ideje o edinstvu... Ideja o edinstvu našega naroda je šla od zgoraj navzdol in je bila tem čistejša in globlja, v čim bolj prosvetljenih vrstah se je javila. Čim globlje je bilo znanstveno delo, tem globlje je bilo koncepta našega edinstva pri onih, ki so to delo opravljali.«

Težka bi bila sodba o nas, če bi spadali med ono vrsto ljudi, ki jih Belič označuje ta-le: »... Vsaka velika ideja ima takih, ki jej služijo, in takih, ki se z njo poslužujejo (= jo izrabljajo), ima svoje svečenike in svoje eksploatacije, takih, ki z njo žive, in takih, ki živijo od nje.«

Jaz sem si svoja predavanja na zagrebškem vseučilišču v tem semestru uredil tako-le: Dvoje predavanj imam v hrvaško - srbskem jeziku, dvoje pa v slovenskem. Skrajni separatisti mi bodo zamerili eno in drugo; spričo mojih hrvaško - srbskih predavanj bodo rekli: »Glejte, svoj vrt je zapustili!«, glede slovenskih pa: »Če bodo Srbi in Hrvati tudi o nas kaj vedeli, kje pa ostane potem naša slovenska — posebnost?« Zakaj znak skrajnega separatizma je: »V Ljubljani sem; Zagreba in Beograda ne poznam in mi tudi ni do tega, da bi oni mene poznali.« Zanj sploh ni vprašanj.

Pismo iz Prage.

Praga, 6. maja 1920.

V češkem političnem življenju je nastopila sedaj povolitvena tišina, ki se kaže zlasti v manjšem zanimanju širokih slojev za politične dogodke. To je popolnoma naraven pojav, posledica hudih predvolitvenih bojev, katerih so se z gorečnostjo udeleževale vse stranke, kličeč vsakega poedinca z vsemi razpoložljivimi sredstvi na volilno borbo. Priznati si moramo, da je bila volilna borba pri nas strastna in da orožje, katerega so se posluževale stranke, kljub obljubam in dogovorom ni bilo vselej in vedno najbolj izbrano.

Kar se tiče izbire volitev samih, je bilo pričakovati zmage socijalnih strank, vendar pa češka javnost ni računala na tako veliko število mandatorov pri socijalnih demokratih, ki so dobili 74 sedežev. Nepričakovano preseneteno pa je bilo, da se je zmaga rdeče internacionale pridružila še zmaga črne internacionale klerikalcev, kar je za nas Čeha tem bolj žalostno, ker ogroža naš sloves kot naprednega naroda. Ta veliki prirastek klerikalnih glasov je posledica dejstva, da je nekaj naprednih reform vzbudilo silno reakcijo, ki je tu prišla do izraza. Veliko število teh klerikalnih glasov je gotovo tudi pripisovati ženam, ki politično še niso popolnoma samostojne, in končno tudi dejstvu, da se je razširilo mnenje, povzročeno od notranjega navednega čuta zamenjajoč vernost in klerikalizem, da je mogoče z glasovi pri volitvah ustaviti tok vseobčnega padanja javne morale, proti kateremu se navidežno bojuje verstvo.

Najtežje zadeta je izšla iz volitev stranka čeških socijalistov (prej narodnih socijalistov). Vzrok temu je iskati v neodločni politiki te stranke, ki se je našla popolnoma v spremstvu socijalnih demokratov. Mnogo je stranki škodovalo tudi njeno stališče v vprašanju državnega jezika, s katerim je prišla v navskrižje s svojim mnogoletnim navadom, ker ogroža naš sloves kot naprednega naroda. Ta veliki prirastek klerikalnih glasov je posledica dejstva, da je nekaj naprednih reform vzbudilo silno reakcijo, ki je tu prišla do izraza. Veliko število teh klerikalnih glasov je gotovo tudi pripisovati ženam, ki politično še niso popolnoma samostojne, in končno tudi dejstvu, da se je razširilo mnenje, povzročeno od notranjega navednega čuta zamenjajoč vernost in klerikalizem, da je mogoče z glasovi pri volitvah ustaviti tok vseobčnega padanja javne morale, proti kateremu se navidežno bojuje verstvo.

Kar se tiče izbire volitev samih, je bilo pričakovati zmage socijalnih strank, vendar pa češka javnost ni računala na tako veliko število mandatorov pri socijalnih demokratih, ki so dobili 74 sedežev. Nepričakovano preseneteno pa je bilo, da se je zmaga rdeče internacionale pridružila še zmaga črne internacionale klerikalcev, kar je za nas Čeha tem bolj žalostno, ker ogroža naš sloves kot naprednega naroda. Ta veliki prirastek klerikalnih glasov je posledica dejstva, da je nekaj naprednih reform vzbudilo silno reakcijo, ki je tu prišla do izraza. Veliko število teh klerikalnih glasov je gotovo tudi pripisovati ženam, ki politično še niso popolnoma samostojne, in končno tudi dejstvu, da se je razširilo mnenje, povzročeno od notranjega navednega čuta zamenjajoč vernost in klerikalizem, da je mogoče z glasovi pri volitvah ustaviti tok vseobčnega padanja javne morale, proti kateremu se navidežno bojuje verstvo.

Kakšna nesreča, gospod baron! Kaj bo z nami? Kaj bo z našim narodom? Je tagnal prestrašeni pesnik.

»Le mirno, dragi prijatelj!« je volal Zois. »Dej za solnce: mora biti in kdo vé, če ne bo ta „dej“ blagodejen za vso državo in tudi za našo domovino? — Tudi nesreča je včasih blagostna. Počakajmo! Le ne obupavati: to utegnemo še po nevihti. Morda nam prinese ta nesreča milo in — mir je največja sreča!«

»Tudi dr. Wagner je dejal: »Buona parte nam obeta svoboda; — počakajmo, ali je mož beseda!« — in zdaj se mi, da doktor verjame v zarjo svobode,« je dejal Vodnik zamisljen.

»On torej upa! No, že upanje je sreča!« je priklimal bolnik. »Sreča je v nadi, hrepenenju, pričakovanju... Sreča? Kdo je srečen? Kateri narod je srečen? Popolnoma srečen? Le otrok in blaznik menda. Vsako uresničenje hrepenenja in pričakovanja pa rodi le razočaranje... Živeti treba in trpeti, zakaj življenje posameznika in celih narodov je trpljenje... Z jokom stopamo vanje, z vzdihom ga ostavimo; kot otroče brez zavesti se izvlijemo iz materinega naročja in brez zavesti nas izroče materi zemlji... Upati, hrepeneti, pričakovati, trepetati pred jutranjim dnem in se radovati bodočih razočaranj, le to izpolnjuje vse naše življenje. In prav ničesar ne moremo storiti proti tej večni človeški usodi: Zobe dobivati in zobe izgubljati je vse naše delo.«

In dalje je razpredal Zois svoje čistično bolesi. »Vi se bojite trpljenja in nesreče,« je govoril; »jaz ne. Trpljenje in nesreča sta včasih v istini blizni in blagoslov. Veriga trpljenja in neozgod oklepa življenje vseh mislecev in pesnikov, vedežev in prorokov. Iz bolesti so se porodili umotvori helenske skulpture, iz bolesti so vzrasli cerkveni kolosi srednjega veka; bolest kralj Michelangelova profeta in Sibila, v bolesti stoji oči Rafaelovih madon, bolest beati z Jobovih tožbah in Parcialovi

ljubezni... Pri Homerju in Firdusiju, pri pevcih Nibelungov in v srbskih narodnih pesmih, pri Ajshilu in Sofoklu, Alfieriju in Shakespearu: povsod zveni glavni motiv: življenje je trpljenje! Kralj Lear pravi: »Ko se rodimo, jokamo, ker smo morali stopiti na veliki oder svetovne blaznice!« In Grk Theognis je že prej rekel: »Ne biti bi bilo za človeka najbolje!« Rimljan Lukian pa je dejal: »Najvišja sreča bi bila dostojno — umreti!« — Zato le mirno, dragi Vodnik! Le zaupno... Morda, morda... no, vse je mogoče. Če pa ne bo, — no, zakrohota se nad bedasto svetovno uganko in nato makar poginiti, za to je že zmerom časi!«

»Vaš svet je torej, da počakajmo, potrpite!«

»In upajmo, upajmo, dragi Vodnik, in vživajmo upanje v srca vsem ljudem!« je dejal odločno baron. »Ničesar in nikogar bati se! Pišite v Novice! blado, mirno, kakor bi se ne godilo prav nič posebnega. Ne begajte sebe, a le manje drugih! Strahopetci sbeže in osramočeni se vrnejo. Mi pa ostanemo tu. Olejte, da bodo Novice izhajale redno, ker prav z njimi so našemu ljudstvu najpotrebnejše. Vsak jih bo rad čital in še nikoli niso čitali slovenske besede tako poželjivo in zaupno, kot dandanes. In ljudje se prav zdaj vašega lista privadijo... prikipi se jim in pogrešajo gledali, hahai hup, hup!

»On torej upa! No, že upanje je sreča!« je priklimal bolnik. »Sreča je v nadi, hrepenenju, pričakovanju... Sreča? Kdo je srečen? Kateri narod je srečen? Popolnoma srečen? Le otrok in blaznik menda. Vsako uresničenje hrepenenja in pričakovanja pa rodi le razočaranje... Živeti treba in trpeti, zakaj življenje posameznika in celih narodov je trpljenje... Z jokom stopamo vanje, z vzdihom ga ostavimo; kot otroče brez zavesti se izvlijemo iz materinega naročja in brez zavesti nas izroče materi zemlji... Upati, hrepeneti, pričakovati, trepetati pred jutranjim dnem in se radovati bodočih razočaranj, le to izpolnjuje vse naše življenje. In prav ničesar ne moremo storiti proti tej večni človeški usodi: Zobe dobivati in zobe izgubljati je vse naše delo.«

In dalje je razpredal Zois svoje čistično bolesi. »Vi se bojite trpljenja in nesreče,« je govoril; »jaz ne. Trpljenje in nesreča sta včasih v istini blizni in blagoslov. Veriga trpljenja in neozgod oklepa življenje vseh mislecev in pesnikov, vedežev in prorokov. Iz bolesti so se porodili umotvori helenske skulpture, iz bolesti so vzrasli cerkveni kolosi srednjega veka; bolest kralj Michelangelova profeta in Sibila, v bolesti stoji oči Rafaelovih madon, bolest beati z Jobovih tožbah in Parcialovi

ljubezni... Pri Homerju in Firdusiju, pri pevcih Nibelungov in v srbskih narodnih pesmih, pri Ajshilu in Sofoklu, Alfieriju in Shakespearu: povsod zveni glavni motiv: življenje je trpljenje! Kralj Lear pravi: »Ko se rodimo, jokamo, ker smo morali stopiti na veliki oder svetovne blaznice!« In Grk Theognis je že prej rekel: »Ne biti bi bilo za človeka najbolje!« Rimljan Lukian pa je dejal: »Najvišja sreča bi bila dostojno — umreti!« — Zato le mirno, dragi Vodnik! Le zaupno... Morda, morda... no, vse je mogoče. Če pa ne bo, — no, zakrohota se nad bedasto svetovno uganko in nato makar poginiti, za to je že zmerom časi!«

»Vaš svet je torej, da počakajmo, potrpite!«

rednim programom. Če uvažujemo, da je pri hitrem naraslinu socialne demokracije in klerikalizma naraslo tudi število glasov narodne demokracije, stranke meščanskih prebivalcev, proti kateri so se posebno bojovale vse ostale stranke, je treba to dejstvo beležiti kot zelo pomirljivo dejstvo. Prirastek njihovih glasov je bil očiten tako pri volitvah v poslansko zbornico, kakor pri volitvah v senat. Republikanska stranka čehoslovaških kmetov (prej agrarna stranka) je izgubila dokaj glasov, ki si jih hoče sedaj nadomestiti na Slovenskem na ta način, da bi pritegnila na svojo stran tamošnje narodno kmetijsko stranko. Če pride do tega koraka, bo to imelo za posledico, da se bo slovaška narodna kmetijska stranka razbila.

Dočim je torej pri volitvah zanimanje za politiko doseglo vrhunec je nastopila po volitvah utrujenost in moramo konstatirati zlasti v širokih masah močno padanje zanimanja. Najboljši dokaz za to je bila proslava 1. maja, praznik dela, pri kateri je bila udeležba tokrat manjša, kakor v minulih letih.

Kako se razvija situacija v bodočem parlamentu, kakšna bo vladna večina in kakšni bodo zlasti odnosi napram Nemcem, kakšno ministrstvo bomo dobili, to so vprašanja, okrog katerih se danes osredotočuje vsa pozornost. Poslanska zbornica bo sklicana najbrže za začetek junija, kar prej za parlament ni mogoče dokončati nove dvorane. (Za poslansko zbornico je bil adaptiran umetniški dom, takozvani Rudolfinum.) Senat se sestane koncem maja v prostorih, kjer je zasedala narodna skupščina, vendar pa se bo bavil samo s formalnostmi, ker še ne bo pripravljen material za razpravljanje.

Nemci so poskusili zbrati vse svoje stranke, toda socijalni demokrati, hoteč obdržati proste roke, niso pristopili, v sled česar je prišlo samo do sklopitve meščanskih strank. Že sedaj obetajo, da bodo podali »pravni pridržek« in da bodo zahtevali preklic ustave in revizijo zakonov, izdanih od narodne skupščine. Toda polaganje prisege morda s kakimi pridržki bi imelo za posledico izgubo mandatov in za to bi morala vlada, predno se razgovarja z Nemci, jasno odločiti v tej zadevi.

Kar se tiče sestave novega ministrstva je bila ta mislja poverjena dosedanjemu ministrskemu predsedniku Tusarju. Deželno zastopstvo socijalnodemokratske stranke pa je priporočalo, da naj bi strankarski zastopniki zasedli ministrske sedeže, v kolikor bi se jim ponudili, in izreklo se je vrh tega tudi za koalicio z meščanskimi strankami. Pri tej priliki se je prvič priznalo, da obstoja v socijalnodemokratski stranki komunistično krilo, ki se je s svojimi glasovi postavilo proti predlogu glede koalicije z meščanskimi strankami; vendar pa je bilo to komunistično krilo preglaševano z 41 glasovi. Definitivne odločitve v tem vprašanju je pričakovati na shodu socijalnodemokratske stranke, ki je sklican na 10. t. m. in ki bo najbrže odobril dosedanje dispozicije. Sestava koalicije s tem še nikakor ni zafamčena, ker bo odvisna od pogojev, ki se bodo stavili ostalim strankam. Pričakovati je, da bodo na shodu stranke komunisti močnejši, kakor so bili v deželnem zastopu stranke. Razmerje komunistov bo vsekakor odločilno za postopanje stranke in njena dolžnost bo, da napravi čim prej v stranki red.

Kako bo ministrstvo sestavljeno, je danes težko reči. Toliko se zdi gotovo, da v njem ne bo nobenega Nemca, dasi se širilo vesti, da

se tudi njim ponuja en portfelj. Kombinacije o posameznih osebah se menjavajo sedaj dan za dan, gotovo pa se ne da povedati ničesar. Očelna misel si vsakega lasto socijalni demokrati. Vojno ministrstvo je bilo na zahtevo predsednika Masaryka ponudeno ministru Hamplu, ki pa tega mesta ne bo sprejel. Do definitivne sestave ministrstva pa pride, kakor vas kaže, šele v drugi polovici maja.

Ena izmed zaprek za praktično izvršitev vzajemnosti med Slovani nekdanje Avstro - Ogrske je bilo slabo znanje slovaških jezikov. V interesu starega dunajskega režima naravno ni bilo, da bi poskrbeli za priučitev slovaškim jezikom, za njih uvedbo v šole, in tako tudi ni bilo dosti priložnosti, da bi se priučili drugim slovaškim jezikom. Kdor se je hotel vendar učiti, je bil navezan samo na privatni pouk ali na lastno pridnost. Zato se je takoj po prevratu pri nas resno zahtevalo poučevanje slovaških jezikov v naših šolah, zlasti poučevanje jugoslovaških jezikov, poljskega in ruskega jezika jezika. Kjer je bilo le mogoče, so se takoj ustanovili kurzi na srednjih ter v glavnih in številnih podeželnih mestih čehoslovaške republike. Sedaj pa se vrši ravno v ministrstvu za šolstvo posebna enketa, posvečena tem vprašanjem zlasti glede uvedbe jugoslovaških jezikov v naše šole, kar se bo gotovo zgodilo že s prihodnjim šolskim letom. Obenem s tem se vrši popis oseb, ki bi znale poučevati jugoslovaške jezike.

Zelo važen korak v tej akciji je ustanovitev stolice za jugoslovaške jezike in jugoslovaško literaturo na če-

škem vseučilišču, na katero je posvečen odlični slavist prof. dr. M. Murko, kateremu je poverjena tudi ustanovitev seminarja, spojenega s to stolico. Za Jugoslovence, ki študirajo na češkem vseučilišču, je bil prav ustanovljen poseben lektorat za češčino, za katero mesto je bil imenovan prof. Šerbinšek, ki je na našem vseučilišču že nekoliko let deloval kot lektor slovenščine. Sedaj gre za zasedenje lektorata za hrvaščino. Dokaz prave vzajemnosti med obema bratskima narodoma je, da so bili ustanovljeni lektorati češčine tudi na jugoslovaških vseučiliščih, tako v Beogradu, kjer je lektor dr. Brandež, v Zagrebu, kjer predava prof. dr. Musulin in v Ljubljani.

Za akcijo, ki naj dvigne spoznavanje Jugoslavije v najširših slojih, je izšla spodbuda prav iz ministrstva za šolstvo in narodno prosveto. Ministrstvo je razposlalo vsem prosvetnim društvom in korporacijam poziv, da naj ustanove jezikovne jugoslovaške kurse in predavanja o Jugoslaviji; tako so zlasti dobili take pozive Odbor za ljudska predavanja na čeških visokih šolah, Prosvetna zveza, Češka obec sokoška, delavska akademija in Osrednja gospodarska enota. Prosvetni odbor in Odbor za ljudska predavanja sta že v letošni sezoni absolvirala na svojem programu taka predavanja, ki so bila vsa izredno dobro obiskana. Še na širši podlagi je osnovana misel postaviti v čitanke vseh šol (občinskih, meščanskih, srednjih in strokovnih) članke o Jugoslaviji in njenih odnosih. Samo želeli bi bilo, da bi paralelo s temi postopali v takem prizadevanju po medsebojnem spoznavanju tudi v kraljestvu SHS.

J. K. S.

Politične vesti.

= Sestanek demokratske zjednice. Beograd, 14. maja. Včeraj popoldne se je vršil sestanek demokratske zjednice, katerega se je udeležil tudi bivši minister dr. Poljak, ki je poročal o nujni potrebi ustanovitve centralne zadruge za izvoz. Sestanka se je udeležil tudi g. Avramović, bivši minister Popović, Miloš Stibler in drugi. Dr. Poljak je poročal o razlogih sedanje draginje in o nujni potrebi ustanovitve centralne zadruge za izvoz, v kateri bi se monopoliziral izvoz poljedelskih pridelkov in bi moral biti ta izvoz prost izvozne carine. Nasprotno bi imela ta zadruge nalogo, skrbeti za uvoz industrijskih izdelkov iz inozemstva, zlasti blaga za obleke, obuvalo, poljedelskih strojev itd. Dobiček, ki bi ga napravila ta zadruge pri izvozu bi se porabil v to, da bi se importirano blago oddajalo odjemalcem pod nakupno ceno. Na ta način bi se tako v državi proizvajano blago, kakor tudi uvoženi predmeti znatno pocenili. Razvila se je nato daljša debata, pri kateri je g. Avramović poudarjal, da bi morali producenti oddajati svoje produkte zadruge za proizvodno ceno, isto tako bi pa tudi za temu primerno ceno dobivali cenejši industrijski blago. Dr. Milko Brezigar je poudarjal, da bi bilo pri razdelitvi industrijskega blaga treba gledati na to, da bi se zlasti siromašno prebivalstvo v prvi vrsti preskrbelo z zadostno obleko in obutvijo. Ta institucija bi imela to prednost, da bi padle cene tako tu — kakor inozemskemu blagu, da bi bil naš izvoz in uvoz smotrno organiziran, prebivalstvo pa, zlasti ono iz porušeni pokrajini, preskrbljeno z obleko, obutvijo in poljedelskimi stroji in bi taka institucija tudi blagodejno vplivala na končno ureditev naše valute. Tudi ostali zborovalci so se strinjali s temi načrti.

= Vesničeva pogajanja z demokratsko zjednico. Beograd, 14. maja. Vesnič je potom Davidoviča naslovil na demokratsko zjednico včeraj novo pismo glede sestave nove koncentracijske vlade. Demokratska zjednica je imela danes popoldne sejo, ki se je na njej razpravljalo o tem Vesničevem pismu in sklenila, da se hoče pogajati z vlado o bodoči ustavi. Za slučaj, da ne bi prišlo glede te točke do sporazuma, naj vsaka izmed strank izdela poseben načrt, o katerem naj potem razpravi nova vlada ali pa konstituenta. Demokratska zjednica je sporočila to Vesniču z željo, da naj se pogajanja čimprej zaključijo in da naj se sestavi koncentracijska vlada.

= Uspehi demokratske zjednice. Zagreb, 14. maja. »Riječ SHS« poroča iz Beograda, da ima demokratska zjednica zabeležiti lep uspeh, zlasti v invalidskem vprašanju, ker so se likvidirali vsi oni zneski, ki jih je predlagala bivša demokratsko - socijalistična vlada. Istotako se je likvidiral znesek 150 milijonov dinarjev, ki jih je demokratsko - socijalistična vlada nakazala za popravilo porušeni pokrajini.

= Zahteve demokratske zjednice. Beograd, 14. maja. Demokratska zjednica je sklenila, da stopi v koncentracijsko vlado pod pogojem, da ostanemo v veljavi vsi ukrepi in naredbe, ki jih je izdala prejšnja demokratsko - socijalistična vlada, zlasti kar se tiče invalidskega vprašanja, ukrepov vlade za ozemlje, ki je bilo po vojni oškodovano, agrarna reforma v celotnem obsegu in da se spremene pokrajinske vlade v uradniške ali medstrankarske. Ker je sedanja vlada spremenila člen 6. in 7. agrarne reforme, je sklenila demokratska zjednica, da morajo ostati v polni pravici val oni, ki so potom teh dveh členov agrarne re-

ga ne bodo hoteli in niti ne mogli več! Vidite, tudi to je sreča v nesreči!«

In še sta se hotela razgovarjati, ko se je začelo na hodniku kričanje in krohotanje ter je obenem pritekla Zoisova gospa mama. »Profesor Pelzel je zunal,« je dejala naglo, — oh, pa kakšen zopeti!«

»Saj sem ga vendar prosil, naj ne hodi zvečer k meni! Ne sprejemam ga! Naj pride jutri — trezani!«

Vedno ljubezni Zois se je razburil, in kakor bi ga bila obšla silna bojazn, je poblebel in zri prestrašeno, kot bi mu pretčila silna nevarnost.

Tudi to Zoisovo lastnost je poznal Vodnik in že je hitel k vratom, da odpravi profesorja. Toda Pelzel je že odrinil slugo, kričal nanj »Apaga, asine!« in vdrl v Zoisovo pisarno ves razmršen, povallan in pljan, da je vihral na vse strani, se loveč opotekal ter se jedva še vzdržal na nogah.

»Cajus Balbidus secundus!« je veselo nagovoril Zois. »Na lgu sem bil... na Sonnegui, hup!... ah, rečem samo: Veni, vidi, vici! Napisov — spomenikov, hup! — ar — odsekana piramida — paralelipedi, hup! — nagrobniki — table in delfini... oh, oh, vse sem preislal, hahai! Vse preislal... O, o, Valvasor, hup!... Schönleben, Talmitcher in

forme prišli pri razdelitvi zemlje Be- gov do zemljišč, to se pravi, da mo- rajo oni, ki so potom te neredbe pri- šli do posesti, to so invalidi, dobro- voljci in zakupniki teh posestev ostati i v nadalje v posesti te zemlje. Končno veljavno naj pa o teh vpraša- nih razpravlja in ukrepa novi parla- ment.

Stališče Smolakovske grupe. Zagreb, 1. maja. »Hrvat« poroča iz Beograda, da se je zglasil pri dr. Vesnič član Smolakovske grupe, Jo- vo Banjanin, ki je opozoril dr. Vesni- ča, da demokrati niso nikakor po- oblaščen od Smolakovske grupe, po- gajati se v imenu te stranke z dr. Vesničem. Smolakovska stranka nima ničesar skupnega z demokrati in se nikakor ne sme prističiti resor, ki bi pripadal tej stranki, k demokratičnim portfeljem. Ta korak Smolakovske stranke se smatra za končno odce- pitev dr. Smolake in njegovih pri- stašev od demokratov.

Protic in nova ustava. Beo- grad, 14. maja. Kakor se čuje, je Stojan Protic že izdelal nov načrt ustave. Glede vsebine tega načrta varuje absolutno tajnost in ni razen njegovih najbližjih kolegov in somiš- lenikov nihče poučen o vsebini tega načrta. V političnih krogih vlada ra- di tega postopanja g. Protica neza- dovoljstvo in ogorčenje. Protic na- merava baje za svoj načrt pridobiti vse večje stranke in predložiti nato parlamentu. Kakor se čuje, Narodni klub ne soglaša s tem Protičevim načrtom, ker je baje preveč — neja- sen!

Pogajanja in kombinacije. Zagreb, 14. maja. »Riječ« SHS poroča iz Beograda, da bi v slučaju, če pride do sporazuma, dobila mesto finančnega ministra demokratska zajednica in bi prevzel to mesto baje bivši minister Voja Marinković. — Včeraj se je pogajal dr. Vesnić z Draškovićem o še spornih točkah. Danes dopoldne so se pogajanja med Vesničem in Draškovićem nadalje- vala in so se vse točke, v katerih je došlo do sporazuma, pismeno ugo- toville. — »Hrvat« poroča iz Beograda, da se pogajanja bližajo koncu. Sedaj obstojita še dve zapreki, in sicer radi tega, ker vztrajajo demokrati baje na svojih zahtevah radi reforme in ureditve valutnega vprašanja. Pri agrarni reformi gre za člena 6. in 7., pri valutnem vprašanju pa za onih 20%, ki jih je bivša demokratsko- socialistična vlada pri kolkovanju odtegnila prometu naredbenim po- tom. Radi teh dveh vprašanj se po- gajanja nadaljujejo in Vesnić nikakor ne misli vrniti svojega mandata za sestavo nove vlade regentu, marveč je upati, da pride v par dnevih do sestave nove vlade. Demokrati za- hteva v o slučaju, da pride do kon- centracijske vlade, sledeče resore: notranje zadeve, prosveto, trgovino, finance, pošto, šume in rube in agrarno reformo. — Parlamentarna zajednica stoji zopet na stališču, da nikakor ne da iz rok resorov: šume in rube in pošto, ki naj ostanejo Na- rodnemu klubu, ki nikakor ne more odnehati od teh svojih zahtev.

Manifestacija v Plibkeru. V četrtek dne 13. maja se je na poziv narodnega sveta in ženskega dru- štva sešlo okrog 6000 okoličanov, večinoma kmetskega ljudstva, da manifestirajo v tej nekdanji nemški trdnjavi za Jugoslavijo. Govorniki, med njimi dr. Müller, poslanec Gra- fenauer, dr. Arnež in ravnateljica Stupica so ob navdušenem pritje- vanju tolmačili neomajno ljudsko vo- ljo, kljub vsem nemškim pritiskom, obljubam in grožnjam vztrajati na slovenski strani in delati z vsemi si- lami za silajno zmago Jugoslavije pri plebiscitu, ldu.

Belokranjski komunisti. Dru- žba, vredna svojega naslova, se je ustanovila na velikonočni ponedeljek v Gradacu na neumorno delovanje železniškega področnika Planer- ja, ki je z bobnal s plakati shod, kate- remu je tudi predsedoval. Glavna to- čka tega shoda je bila hujšanje pro- ti vsakemu, ki ni z njimi. Vse mora podlež, če ne zlepa, pa z nožmi in orožjem. Bili so polnih ust lastne hvala, vsegamočnosti, darežljivo- sti, vsak pristaja dobi za groš zlato uro (to je: za 50 K močne čevlje, za 200 K kompletno obleko, za 3 krome 1 kg železa itd.), kar je posebno vleklo, na ta način so pridobili večje številno pristašev, ki jih je požrešnost zmagila v to družbo. Z zadevo se bavi, kakor smo izvedeli, državno pravdnštvo.

Švica in Zveza narodov. V »Neue Zürcher Zeitung« je napisal general Wille, bivši član zvezne vo- jaške uprave, članek proti pristopu Švice k Zvezi narodov. Kakor zna- no, se bo vršilo v Švici ljudsko gla- sovanje glede pristopa k Zvezi na- rodov. Francoski del se zavzema odločno za pristop, dočim se vrši v nemškem delu močna propaganda proti pristopu. Wille utemeljuje svoja izjavljanja s političnimi razlo- gi. Zavezniki so skovali v obsežni

svojih krivdilih mirovni sklepov Zveze narodov, ki naj bi garantirala veljavnost versailleške mirovne po- godbe in predvsem držala Nemčijo politično in gospodarsko v šahu. Mali narodi, oziroma države v Zve- zi narodov bodo navadni sužnji, ki se bodo morali pokoriti sklepom močnejših. Švica bi postala igrača v rokah sedanjih zaveznikov in bi izgubila svojo zgodovinsko samo- stojnost in nevtralnost. Za slučaj, da Švica ne pristopi k Zvezi narodov, ji grozijo z izolacijo na gospodarskem polju. Wille pravi: Trgovina in pro- met med posameznimi narodi se ne dasta določiti v naši kulturni dobi od nasilne volje političnih mogot- cev. Dokaz temu je sedanje stališče entente napram Nemčiji, ki je go- spodarsko potrebna ne samo enten- ti, ampak celemu svetu. In razmerje med zavezniki in sovjetsko Rusijo? Francija in Anglija sta proglasili, da ne stopita nikdar v stik s sovjets- ko vlado, danes pa se vrše trgov- ska pogajanja med entento in Rusi- jo! Če pristopi Švica k versailleški Zvezi narodov mora žrtvovati svojo nevtralnost in bo popolnoma odvi- sna ne od vrhovnega sveta Zveze narodov, ampak od one države (Francije), za katere gospodstvo na evropskem kontinentu se je mora- la ustanoviti Zveza narodov. Pristop Švice k Zvezi narodov pomeni Finis Helvetiae. Versailleški mirovni skle- pi izgubljajo na svoji moči: Ameri- ka ne sodeluje več, Japonska hodi svojo pot, Anglija in Italija sta pri- šli do spoznanja, da ne more ostati vse tako, kakor je bilo sklenjeno v Parizu.

Kočevski in njihova udanost naši državi. Pišejo nam: V »Slov. Narodu« se je nedavno tega poročalo o »lojalitetni izjavi Kočevarjev«. Ugotoviti moramo žal, da dejstva in razvoji stvari ne soglašajo s takimi in sličnimi izjavami. Resnica je, da je bila zadnji teden m. m. pri glavar- stvu deputacija nemških kmotov iz okolice zahtevala, da se izpuste njih »voditelji« — arretirani komunisti; zagrozili so, da jih pride drugi dan 10.000 z deco žennami podkrepiti svojo zahtevo, če se jim ne ugodí. Pa so se premislili; med tem je bilo že vojaštvo tu.

Dr. Fran Novak:

Mednarodna parlamentarna konferenca v Parizu.

Svet se zvija v gospodarskih krčih; cela Evropa trpi danes na strašnih posledic dolgotrajne voj- ne. Tudi Amerika je prizadeta. Po- polno izčrpanje prejšnjih zalog v Evropi, zmanjšanje sedanje produk- cije, pomanjkanje kvalificiranih de- lavcev, oziroma zmanjšana njihova delavska zmoglost, pomanjkanje transportnih sredstev, vse to po- vzroča splošno gospodarsko krizo. Ta kriza davi in duši ne samo pre- magance, marveč tudi zmagovalce. Zmagovalci so se nadejali, da jim bodo premagane centralne sile takoj povrnille vso škodo in s tem poma- gale na noge. Toda s čim naj jim pomagajo in plačajo premagane sile, ko so trenutno same ob robu gospodarskega propada. Kjer ni, se tudi s silo ne da vzeti. Francija se je sprijaznila z mislijo, čeprav con- tre coeur, da stopi v gospodarski stik z Nemčijo. Od tod ideje konfe- rence v Spa. Nemčija si mora opo- moči, da more zadostiti vsem obve- zam versailleške pogodbe. Tudi ne- vtralne države niso izvezle iz sploš- ne gospodarske kalamitete. Švica trpi in zdihuje v svoji obilici denar- nih sredstev. V sled obilice denarnih sredstev so se v Švici cene vsem življenjskim potrebščinam silno dvignile; eksportna trgovina je skrajno omejena, saj nihče ne more v Švici kupovati vsled visokega kur- za švicarskih frankov. Pri tem pride v poštev tudi nestalnost kurzov, ki onemogoča trgovsko kalkulacijo. Tujski promet je v Švici skoro iz- ostal. Amerika Evropi noče več po- magati, Angleška pa ne more. Crise de la vie chere, question du change — sta bila problema, s katerima se je med drugim bavila mednarodna konferenca v Parizu. Iz vseh strani se je poudarjala žalostna pesem draginje življenja in denarne krize. Splošno se je priznala potreba zni- žanja nenormalno visokega števila papirnatega denarja. Iz ust vseh za- stopnikov 12. parlamentov je izve- nelo prepričanje, da je predvsem delo in zvišanje produkcije edino sredstvo za izboljšanje sedanjega gospodarskega položaja Evrope. Zvišanje produkcije in tej slednja medsebojna trgovska izmenjava blaga, bo polnoma odpravila de- narno krizo in draginjo življenja. Medsebojno si moralo entente dr- žave gospodarsko pomagati.

Misel, da bi se imeli posame- zni narodi med seboj pomagati, ni bila

Ta pokret je bil očividno orga- niziran. Dejstvo je nadalje, da glasilo nem. kmotov ali Bauerbund- lerjev, Der Genossenschaftler, doslej ni zanikalo zveze s prevratnim po- kusom komunistov in sploh še ni preciziralo svojega stališča napram takim tendencam, kar so sicer stori- li vsi listi. Dovoljeno bo torej močno dvomiti o raznih lojalitetnih izjavah, in bo v prihodnje pač težko zana- šati se na morebitne dogovore sprič- ko tolikoga pomanjkanja iskrenosti ali le navadne lojalnosti.

Gradili smo našim sodeželanom zlate mostove, nele pri nas, ampak tudi v Ljubljani — a danes je pač vsakdo, bodisi še tako lahkoveren in naiven, prepričan, da je bilo vse zaman. Skoro bi rekli, da niso go- spodje nič pozabili in se ničesar naučili, in da izgube tudi sicer trezni elementi med njimi vsako razsod- nost in dobro voljo, brž ko se poja- vijo četudi brezupni razdiralni in razkrojni načrti, znotraj ali pa celo napadalne nakane naših vnanjih ne- prijateljev.

Skratka: brezdvomno je bil za- snovan dobro preudaren, smoteno organiziran, skrbno pripravljen, spretno prikrivan zavraten preku- cljski napad, naperjen proti temelju države same, češ:

»Ich möcht' mich gleich dem Teufel übergeben, wenn ich nur selbst kein Teufel wär!...«

Mi pa si zapomnimo dogodke pravkar minolega in polpreteklega časa in ne zabimo nauka iz prežitih dni: uzdaj se u se i svoje kljuse — ali pomagaj si sam in pomore ti bog! Treba bo naše stališče in naš zistem v kočevskem vprašanju temeljito revidirati, da ne doživimo nikdar več takih razočaranj, kakršna so nas prehitela pravkar zbog naše otročje zaupnosti in lahkomenosti in brez- glavnosti. In h koncu še eno: Kakor so že opetovano poudarjali naši po- kljani najboljši glasniki, — višje kakor strankarski ozir, več kakor vse drugo nam je in nam mora biti edinstvo našega troimenega naroda, moč in enotnost države, povzdiga ljudske morale in kulture, pred vsem srčne, pa v duhu socialne pravico- sti blagostanje in sreča — najširši slojev, mase naroda.

njim v zaveznikih državah kupo- valne življenjske in gospodarske po- trebščine pod nadzorstvom kake centralne komisije, je padla v vodo. Upirali so se tej misli strokovnjaki, češ, da se s tem vpletje zopet pose- ben papirnati denar in s tem zviša že itak prevelika množina papirna- tega denarja. Razni predlogi, stav- ljeni v tem smislu od strani Belgi- cev in Angležev, so propadli. Kon- ferenca se je zedinila le v tem, da se versailleški ugovor glede obveze Nemčije za plačilo odškodnine ne sme spremeniti ter da je priporo- čati izdajo bonov, glasečih se na to odškodnino; ti boni naj se plasirajo med zavezniki državami, ki jih naj sprejmejo kot medsebojno pla- čilno sredstvo. Vojna odškodnina, ki jo ima Nemčija izplačati, naj bi tedaj deloma pomagala sanirati fi- nance zmagovalcev. Pri tem mislijo nase predvsem Francozi in Belgi- ci. Močna realna baza za saniranje financ v sedanosti to gotovo ne more biti.

Končno se je tudi v tem pogledu prišlo do zaključka, da more le delo in zvišanje produkcije poživiti go- spodarsko življenje narodov. Politi- ka sovražstva bo morala prej ali slej tudi jenjati, ker so države vezane ena na drugo. Najtežje se seveda Francija odloči za politiko sprave napram Nemčiji.

Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje trgovskih zvez med zapa- dom in Balkanom. Poročevalec o tem vprašanju je bil član naše dele- gacije gosp. Drago Joksimitič. Konferenca je sklenila, predlagati posameznim državam ustanovitev posebnega biroja, ki naj temu vpra- šanju posveča podrobno pozornost in stavi državam primerne predlo- ge. Dost se je govorilo o medseboj- ni pomoči med zavezniki drža- vami, toda to so lepe besede, pri katerih misli vsaka država v prvi vrsti sama nase. Zanašati se pa ne moremo in ne smemo na nikogar. Iz Slovevoljubja in ljubezni ne bomo dobili od drugod zadostne gospo- darske pomoči. Tega prepričanja mi ne odvajamo: tudi silajni sprejem in gostoljubnost Francozov ob pri- liki parlamentarne konference, ki je imela svoje zborovanje ob času od 3. do 7. maja v Parizu, in kateri je posvetila francoska vlada s pre- sednikom republiko vso svojo po- moč, tudi to ne sme biti naša opo- roga. Naša država je po vseh stran-

stvu na odličnem mestu, treba nam je samo dela in produkcije, da se vrne blagostanje. Urejeni budget, v katerem so določeni izdatki in nor- mirani dohodki za kritje teh izdat- kov, nam bo ustanovil kredit v zu- nanjem svetu. Politični štrajki so pa zadnje sredstvo za zvišanje gospo- darskega položaja. Značilno je, da politični štrajki cilja, ki so si ga sta- vili voditelji, nikjer ne morejo dose- či. Ponavljajo se sicer vsak trenu- tek ali pri železnici ali pri rudoko- pitih itd., toda izgleda, da je občin- stvo že prebolelo to fazo političnih štrajkov. Odločno odklanja vsep- sodi široka plast prebivalstva na Francoskem. Angleškem kakor tudi v Italiji vsako simpatijo s štrajkujo- čimi in tudi delavstvo se kompaktno ne udeležuje štrajkov, tako da je končno železniški promet navzlic vsemu terorizmu komunističnih vo- diteljev vpostavljen in da se z vsa- kim dnevom bližamo normalnim razmeram.

Na Francoskem je vlada z moč- no roko situacijo obvladala; odklo-

nila je pogajanja s štrajkujočimi, dokler isti ne nastopijo dela. Narod, ki želi delati, je francoski vladi za njen energičen nastop hvaležen.

Splošni utis, ki ga dobi potnik v Parizu, oziroma na Francoskem, je, da vladajo tam ravnotako razne neprilike — kot pri nas; tudi na Francoskem je na pr. zmanjkalo ko- vinastega drobiža, plačuje se s poštni- mi znamkami, posamezne trgov- ske zbornice izdajajo za svoj okoliš povčanice po 1 kranci itd. Prepričan pa sem, da bi se pri boljši in točnej- ši administraciji ter organizaciji v naši državi, ki je tako silna po svo- jem prirodnem bogastvu, dalo iz- datno preje doseči normalno gospo- darsko blagostanje, nego marsikje drugodi. Vedne in dolgotrajne naše notranje politične krize nas k temu cilju gotovo ne približujejo.

Mimogrede omenim še to, da bi bila organizacija delegacije naše države pri mednarodnih parlamen- tarnih konferencah lahko točnejša — kar je pa sicer zadeva Narodnega predstavništva samega.

Pevsko društvo „Smetana“ v Ljubljani.

Na svoji turneji po Jugo- slaviji Maribor - Zagreb - Beograd- Novi Sad je danes ob polu 7. jutraj dospelo plzenjsko pevsko društvo »Smetana« v Ljubljano. Svetovno- znani, na mednarodni tekmi v Brus- lju in Parizu l. 1900 s prvim darilom odlikovani zbor šteje 30 pevcev. Zbor se je danes ob 3. jutraj odpe- ljal iz Zagreba v lastnem čehoslova- škem vagonu. Na poti iz Novega Sa- da v Ljubljano so bili pevci na po- staji Indija v Sremski Zadrži, čakati so morali na priklonitev vlaka skoro 24 ur, vsled česar je umiljiva včera- šnja zamuda. Na kolodvoru so pri- čakovali in pozdravili boritelje za slavo in zmago češke pesmi zastop- niki vseh ljubljanskih pevskih dru- štev: Glasbena Matica, Ljubljanski Zvon, Slavce, Pevsko društvo Kra- kovo - Trnovo, Pevski odsek Žiž., Ljubljana, Pevska odbora »Prosvet- te« za Sempeter in Sv. Jakob, Pev- sko društvo rokodelskih pomočnikov in druga kulturna društva. V imenu »Glasbene Matic« je došlece po- zdrvil v temperamentnem pozdrav- nem nagovoru g. dr. Vladimir Ra- vnihar, povdarjajoč, da je pot čeških pevcev po Jugoslaviji podobna tri- umfalnemu sprevedu češke pesmi in češke umetnosti sploh, ker je njih

pevski zbor med najboljšimi na sve- tu, odličen reprezentant slovenske kulture napram neslovenskemu sve- tu. Če kdo, nosijo oni opravičeno na- slov in ime slavnega pevalca. Čast in slavo češke pesmi prinašajo med nas, med svoje brate, katere nas je vedno družila v preteklosti žalost in nesreča in da bi nas v bodočnosti isto tako družilo bratstvo, prijatel- stvo in zaveznštvo. Češka pesem naj bo v čast čehoslovanskega in ju- goslovanskega narodu, v čast in sla- vo čehoslovski in jugoslovanski dr- žavi. — Med iskrenim nazdravlja- njem je odgovarjal predsednik »Sme- tane« g. Josip Němec, omenjajoč one vezi, ki nas vežejo k skupnemu kulturnemu življenju. V imenu me- stne občine ljubljanske je došlece po- zdrvil mag. ravnatelj g. dr. M. Zarnik, v imenu ljubljanskega žen- stva g. dr. A. Debeljakova in v imenu »Češke obce« g. ing. Heiler. Pevci so potem v družbi ljubljanskih društev odšli na odkasana stanova- nja. Omenjamo še, da sta »Ljubljan- ski Zvon« in »Slavce« pozdravila češke goste na kolodvoru s svojima zastavama. Nekateri člani pevskega zbora so se že pred 18-letji udeležili koncerta, ki ga je bilo društvo »Smetana« priredilo v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

POGAJANJA V PALANZZI OGRO- ŽENA PO ITALIJSKIH IMPERIALISTIČNIH?

Zagreb, 14. maja. Današnja »Ri- ječ« SHS prinaša pod naslovom: »Križa v Italiji in jadransko vpraša- nje« daljši članek, v katerem pravi: Če se sedaj posreči italijanskim na- cionalistom in imperijalistom, da spravijo v kabinet svoje ljudi, potem bodo vsi dogovori med našimi in ita- lijanskimi delegati v Palanzzu brez vsakega pomena. Smrt uglednega italijanskega politika Bissolattija nam je v veliko škodo. V trenutku, ko je bil trezen glas odličnega demokra- tičnega politika italijanski javnosti tako potreben, ko je bila Bissolattijeva pomirljiva politika vsem treznim ita- lijanskim ljudem vrlo simpatična, je umrl ta mož, ki je bil iskren prijatelj Jugoslovenov, ki je zastopal trezno politiko, koncedirajoč Jugoslaviji me- jo ob Soči in vedno nastopajoč proti pretiranim zahtevam imperijalistov. Trezni demokratsko misleči Italijani so izgubili z njim moža, ki je užival spoštovanje vseh in ki je bil glavna opora sporazuma med nami in Itali- jani. Italijanska vojaška stranka bo sedaj skušala s pomočjo nacionalis- tičnih in imperijalističnih elementov dobiti v kabinetu močan vpliv, ki bi onemogočil ali pa sploh ovrzel vsa- b poskus, da bi prišlo med Italijo in Ju- goslavijo do poštenega sporazuma. To je gotovo. Naš narod upa, da se te nakane nasprotnikov ne bodo uresničile, ker je za prijateljstvo s svojimi sosedi. Če bi sledil Nittijeve- mu kabinetu kabinet, ki bi bil proti našim zahtevam nepopravljiv, potem je dolžnost naše države, da skrbi za to, da bomo tudi mi nepopravljivi do skrajnosti!

SESTANEK V PALLANZI.

LDU. Dunaj, 14. maja. (ČTU). »N. Fr. Presse« poroča, da je Giotiti pred odhodom v Rim naprosil jugo- slovanske delegate v Pallanzi, naj ostanejo do rešitve italijanske mi- nistrske krize v Italiji. Dr. Trumbić in Pačić sta sklenila, da počakata do petic.

ITALIJANSKA MINISTRKA KRIZA.

LDU. 12. maja. (DKU). Kralj je imel v sredo nagovor z Nittijem. Nittijev je izjavil, da se bo Italija v prihodnosti z Jugoslovenom zgradila na novem temelju.

LDU. Rim, 14. maja. (DKU). Agencija Stefani javlja: Ministrski predsednik Nitti je izjavil v poslanski zbornici, da je kabinet vsled včeraš- njega glasovanja podal ostavko. Po- zval je zbornico, naj se odloči toliko časa, da bo kriza rešena. Socialisti so stavili predlog, naj zbornica delu- je dalje in se posvetuje o glavnih po- stvkih in brzojavnih uradnikov.

KONFERENCA V SPA.

LDU. Pariz, 14. maja. (DKU. Brezlično). »Tamps« poroča, da je vrhovni svet sklenil, da se konfen- ca v Spai odgodi na 20. junij.

VATIKAN IN ZVEZA NARODOV.

LDU. Berlin, 14. maja. (Dun. kor. ur.). »Berliner Tageblatt« javlja iz Haaga: »Daily Telegraph« poro- ča, da se vrše že nekaj časa posve- tovanja o sprejemu Vatikana v zve- zo narodov, čeprav Sv. Stolica v pravem pomenu besede ni ne suve- rena država, ne narod.

TURSKA MIROVNA POGODBA.

LDU. Pariz, 13. maja. (Dun. kor. ur.). »Brezlično«. Turška mirovna pogodba obvezuje Turčijo, da sprej- me v Evropi in Aziji že izvršene ali še le nameravane politične izpre- membe, izvirajoče iz mirovne po- godbe. Vsebuje tudi posebni dogo- vor glede morskih ožin. Dalje je predvidena v njej avtonomija in mo- rebna samostojnost Kurdistan; za mesto Smirno in okolico, ki ostane v turški oblasti, dasiravno pride pod grško upravo, so ustvari pose- ben režim. Tudi je predvidena v mi- rovni pogodbi uprava Palestine po mandatariju, ki bo odgovoren za iz- vedbo izjave angleške vlade od leta 1917 glede ustanovitve narodne do- movine judovskega ljudstva v Pale- stini. Mirovna pogodba zahteva tu- di, da se priznajo nove razmere, ki so nastale vsled vojne v Egiptu, v Sadezu, na Cipru in na otokih Egejskega morja, kakor tudi, da se brez- pogojno prizna francoski protektorat nad Marokom in Tunisom. Spre- venitveno Turčije nad Carigradom bodo vselej priznale pod pridrž- kom, da zavezniki lahko izpraznijo svoje odločbe, ako bi Turčija ne ho- tela pristati na pogodbo ali na pri- stavke, ali na dodatno pogodbo. Ustavni in politični temelji, ki bi se morali opirati na pogodbo, so po- kljeni.

be, ki se nanašajo na varstvo vzhodnih manjšin, na mednarodno kontrolo otomanskih financ, vodnih poti in železnic, na morebiten pristop Rusije k mirovni pogodbi in omejitev otomanske vojske. Končno so se načeloma ugovorile obnovitve in povračila.

TURŠKI UPORNIKI

LDU Berlin, 14. maja. (Dun. Kor. ur.) »Lokalanzeiger« javlja iz Frankfurt: Iz Pariza poročajo, da so čete turških nacionalistov dospjele do Marmarske obale. Ogrožajo vhod v Dardanele ter Samag, kjer zbirajo Angleži mnogo čet. Angleško brodovje bo prejkone poseglo v boj, da prepreči ogrožanje plovbe po turških nacionalistih. Vzhodno od Bejruta je prišlo med francoskimi četami in turškimi nacionalisti do ljutih bojov. Na obeh straneh je bilo mnogo izgub.

MUZLIMANI PROTI GRKOM.

LDU Sofija, 14. maja. (D. kor. ur.) Bolgarska brzojavna agencija poroča iz Odrina, da je muslimansko prebivalstvo tega mesta priredilo zborovanje, pri katerem so udeleženci svojim nacionalističnim voditeljem prisegli, da se bodo do škrajnosti borili proti grškemu gospodstvu v Traciji in da bodo zgrabili za orožje, ako bi se hotele grške čete polastiti te pokrajine. Slična skupščina se je vršila v Gjumuldzini.

STAVKE V FRANCJI

LDU Pariz, 14. maja. (DKU. Brezlično). Plinarski delavci so bili pozvani, naj začno danes stavkati. V Bordeauxu vlada splošna stavka električnih delavcev. V Havru je 800 pristaniških delavcev stavilo zahtevno, da izpuste njihovega odposlanca Loisa. Morale so nastopiti čete, ki so očistile ceste. Na vlak med Parizom in Bordeauxom je bil izvršen dinamični napad. Na tiru povzročena škoda je bila pravočasno odkrita in popravljena.

MAKSIM GORKIJ V PRAGI

LDU Praga, 14. maja. (ČTU). Kakor poroča »Česke Slovo«, se za njega Maksim Gorkij za razmere v češkoslovaški republiki ter bo v kratkem došel v Prago. S predsednikom Masarykom je znan še s Caprija.

PROCES PROTI MUNI

LDU Praga, 14. maja. (ČTU). V ponedeljek se prične v Pragi proces proti Alojziju Muni in tovarišem, ki so obtoženi veleizdaje. K razpravi, ki bo trajala 3 tedne, je povabljenih 11 pri.

BOLŠEVIK KANDIDAT ZA AMERIŠKO PREDSEDNIŠKO MESTO.

LDU Berlin, 14. maja. (DKU). »Lokalanzeiger« javlja iz Washingtona: Ameriška socialistična stranka je izbrala kot kandidata za predsedniško mesto znanega socialista Evgena Debsa, ki se nahaja radi boljševiške propagande v ječi.

REVOLUCIJA V MEHIKI

LDU Washington, 14. maja. (DKU). Iz mesta Mehike se uradno javlja, da je Carranza s svojim kabinetom in drugimi pristajši dne 7. maja zjutraj zapustil glavno mesto. Pred vlakom, s katerim je odpotoval je odšlo več drugih vlakov s četami, artiljerijsko pripravo in artiljeriji. Carranza je vzel s seboj vladnega denarja v znesku 13 in pol milijonov dolarjev. Sedaj stoji na čelu velikega števila čet, ki so mu ostale zveste in se pri San Marku branijo proti ustašem. V Mehiko pride Huerta, ki prevzame vodstvo poslov. Govori se da bo sklican konvet, ki bo nadziral volitve.

AMERIKA IN NEMCIJA

LDU Washington, 14. maja. (D. Kor. ur., — Reuter.) Na predlog Lodgeja je senat danes črtal mesto v zakonskem predlogu o miru, kjer se pozivljalo Wilson, začeti pogajanja z Nemčijo v svrhu sklenitve posebne mirovne pogodbe.

ČASOPISNA KRIZA V PEŠT

LDU Budapešta, 14. maja. ČTU. Izdajatelj madžarskih listov so naprosili vlado za posojilo 100 milijonov kron v svrhu nakupa rotacijskega papirja na Švedskem. Vlada je dovolila 30 milijonov posojila, kar pa so lastniki odklonili in izjavili, da bodo s 1. junijem odpovedali delo vsem osebam.

TROCKIJ NA FRONTI

LDU Berlin, 14. maja. (Dun. Kor. ur.) »Lokalanzeiger« javlja iz Londona: Poljsko-ukrainska vojska nadaljuje svoj pohod. Trockij je odpotoval na fronto in vodi operacije skupno z Brusilovom.

BOJI NA RUSKEM

LDU Variava, 12. maja. (DKU). Reuter. Boljševiške čete, ojačane po četah s severa in juga, so dne 10. maja prekoračile Dnjepr in napadle poljske postojanke, ki so ovirale pohod v Varsovo. Boljševiki so se v poljske postojanke vrnili in jih opustošili.

ubranilo in ujelo dva sovražna balistona. Sovražna letala so obmetavala Kijev s bombami.

VILJEVOVA SELITEV.

LDU Berlin, 14. maja. (Dun.)

Dr. Kronvogel:

Izdaja zakonov.

Slovenci smo prinesli v našo novo državo lepo število zakonov v širšem pomenu besede; v tem smo bogatejši od naših bratov Hrvatov in Srbov. Imeti mora dober spomin, kdor hoče količkaj obvladati naše različne naredbe, ukaze, državne in deželne zakone, gori do dvornih dekretov in cesarskih patentov, ki jih je več starih že do 200 let. V to že ob sebi številno družbo nadeževala je vojna še neštete ministrske in cesarske naredbe.

Ves ta zakonodajski zaklad so nam brez zavisti pustili v novi državi. Ne samo pustili, še množijo ga nam. Je malo uradnih listov, v katerih bi ne čitali, da se ta ali oni (prejšnji) zakon ali naredba spreminja ali razveljavlja.

Treba je jako vestnega zabeleževanja, da ne izgubiš pregleda. Preglednost bo pa seveda od leta do leta težja in nezanesljivejša — in sicer še posebno radi tega, ker se spremembe manj važnih starejših naredb ne razglašajo brezizjemno v »Uradnem listu«.

Da ne zabredemo v kaos, je treba nekaj ukreniti. Vemo, da Ignorantia luxis nocet izpitnemu kandidatu in prvostančnemu sodniku; učili smo se pa, da tudi nejuristu taka nevednost škoduje. Radi

kor. ur.) »Acht-Uhr Abendblatt« javlja iz Bazla: »Presinformation« doznava iz Basla, da se je bivša nemška cesarska dvojica preselila v sredo iz Amerongna na grad Door.

te svoje strogosti mora pa pisan zakon biti vsakomur lahko na razpolago.

Vem, da zdaj še ni časa misliti na kako sistematično urejeno izdajo zbirke zakonov; v to še niso podani predpogoji.

Brez posebnih težkoč — duševnih in gmotnih — izvedljiva bi se mi pa zdela naredba: Vsak oddelek pokrajinske vlade, kateremu je dana naredbinska oblast, naj bi med letom zapisoval v svojem področju razveljavljene in spremenjene stare zakone in naredbe ter tekom leta izdane nove naredbe. Te-le beležke bi se naj ob koncu leta tiskale in predložile »Uradnemu listu«. Zakoni in naredbe naj bi se citirali z običajnim kratkim označenjem vsebine; to bi zadoščalo, ker bi se zamožgel vsakdar natančneje informirati o citiranem zakoniku ali naredbeniku.

Tak seznam bi ne le dobro služil dijakom in juristom v praksi, marveč tudi oddelek za izenačenje zakonov v centralni vladi. Če se pa ta uredba ne bi dala ali hotela izvesti, bilo bi priporočljivo, da bi društvo Pravniki v »Slovenskem Pravniku« vsaj za sodne stvari prinašalo take letne sezname, dokler ne dobimo kake redne zbirke zakonov.

Pismo iz Celovca.

Z naravo oživelo je tudi delovanje v obeh conah. Avtohtono slovensko prebivalstvo deluje z vsemi dovoljenimi in poštenimi sredstvi, da bi rešilo tudi prebivalstvo cone B, ki je po veliki večini slovenskega pokolenja, a se nahaja sedaj pod strohvaldo celovških mogotcev. Tem ni nobeno sredstvo preumazano, da terorizira to prebivalstvo, ki si v svoji notranjosti nič drugega bolj ne želi, kakor da bi se rešilo sedanjega neznoznega položaja. Želi si iz vsega srca priklopitve cone B k Jugoslaviji; že iz tega razloga, ker vé, da je obstoj avstrijske republike nemogoč, vé, da jih v slučaju priklopite k Avstriji tam čaka trpljenje in pogin. Celovski mogotci jim obljubljajo zlate gradove, s tisočaki jim maše sedaj usta, rotijo jih, naj glasujejo za Avstrijo, a na drugi strani sami v svojih novinah na najhujši način bijejo po avstrijski republiki, ki da je, kakor pravijo: »Missgeburt«. Ubogo ljudstvo v coni B že samo ne vé, kaj je pravzaprav.

Interaliirana komisija se med tem zabava; le Italijani izražajo, da je veselje gledati. Izpraznili so Celovce, Beljak in okolico, da že v kratkem ne bo niti gumba, povrh pa jih celovski mogotci za to še mastno plačajo. Celovski mogotci so namreč Italijane najeli proti plačilu, da jim delajo v Celovcu in coni B sploh red. No, kdor Italijane pozna, ta že vé, da so in bodo naredili tak red, da bo marsikaterega še po desetih letih glava bolela. Kako stoji akcije pri nas v Celovcu, naj bode v dokaz in premišljevanje onim srečnejšem, ki prebivajo v coni A in ki s svojo zabitostjo škilijo vedno sem k nam v cono B, današnji dogodek. Danes, 5. maja 1920 leta, — treba povedati natančno dan in leto, drugače bodo štimci in Landsmannschaft zopet zavijale resnico — se je po bliskovo

razneslo po Celovcu: »Jugoslovani zasedejo Celovec.« Oči so se iskriale od veselja vsem, ki so to dalje pripovedovali, mli so si roke veseli in govorili: »Končano je trpljenje, nič več ne bomo lačni!« Mogotci so se prestrašili in sedaj letajo sem in tja in poizvedujejo, kdo je prvi izustil to vest. Boje se. Ljudstvo pa se dalje veseli in željno pričakuje »divjakov«, ki so bolj civilizirani, kakor Lemesch, Lackner, Angerer in drugi taki tiči, ki so na ljudstvu že toliko zakrivil, da jim tega pač nikdar oprostilo ne bo. Sučejo se okoli poedinih članov nove komisije, da se kar kadi. Z vso vneto bobnajo v svojih novinah o zmagi, a pri tem, ko slišijo samo besedo »Jugoslovani«, se jim začno treseti kolena, kar je znamenje, da imajo zelo kosmato vest. Kakor že rečeno, s tisočaki maše usta tistim, ki simpatizirajo z Jugoslovani, po svojih novinah pa vpijejo, da imajo tudi v coni A večino. Da je za Avstrijo cona A izgubljena, vé tudi že zadnji kmet v coni A. V torek 4. maja so gledali prestrašeno čez demarkacijsko črto, kjer se je v Zakamnu, tik na vratih Celovca, vršil shod, pri katerem je bilo navzgoč okoli tisoč ljudi, vsaj tako so poročali volumi, ki so bili tam, in od koder se je slišalo govornike do same črte. Sedaj jim tiči pa strah že v kosteh. Da, da, Vaši bratje stoji na vratih našega Celovca in trkajo, a tega trkanja se naši celovski hujšakci boje bolj kakor hudič križa. Nič ne bode pomagalo; umetno postavljena vrata se bodo nekako dne res odprla in prikorakali bodo naši bratje v Celovec, ne z maščevalnimi nameni, ampak kot rešitelji ljudstva, ki je že zdavnaj sito terorja in lakote, ki sta do sedaj naša edina dobrotnika v Celovcu in coni B sploh. Na svidenje!

Celovečan.

Dnevene vesti.

V Ljubljani, 15. maja 1920.

— Drage češke goste, ki so prihiteli po naši osvoboditvi izpod nemškega jarma kot prvi izmed slovenskih bratov, da nam stisnete desnico in nas s slovansko pesmijo utrdite v slovanski ideji, pozdravljamo z iskreno dobrodoščico na slovenskih tleh. Njih poset naj poglubi in utrdi kulturne in politične stike, ki od pamtveka vežejo jugoslovanski narod z brati češkoslovaki. Živeli! Naj živi češko - jugoslovansko pobratimstvo!

— General Krsta Smiljančič bo, kakor čujemo, koncem tega meseca odpoklican v Beograd. General Smiljančič si je s svojim taktičnim postopanjem in s svojim koncilijantnim vpoštevanjem naših razmer pridobil v Ljubljani vsestranske simpatije, zato je nam v resnici žal, da nas zapušta, zlasti ker na vamo, ako bomo našli pri njegovem nasledniku toliko blagohotnega razumevanja, kakor pri dobrem našem prijatelju generalu Smiljančiču. Kolikor smo informirani, uživa na slovensko mesto general De-

kič, bivši poveljnik v Dobruvniku, ki je bil radi nekakega konflikta z Italijani premeščen v Mostar.

— Kako delajo železnikarji - komunisti propagando za Jugoslavijo na Koroskem. Marca meseca tekočega leta je vozil vlak, namenjen za kopanje vojakov, na Koroskem od postaje do postaje. Strojvodja je bil Jožef Breskvar iz Ljubljane, kurjač pa Anton Žufek z Pec pri Smarju na Dolenjskem, oba stanujoča v Ljubljani, pridruženih pa je bilo v službovanje še nekaj vojakov. Ta »kopalni vlak« je stal 30. marca letos v Svetinazi. To priliklo so porabili imenovani, da so popivali po bližnjih gostinjah. To bi jim končno ne bilo za meriti, toda kar so počeli v kolodvorski restavraciji, kaže jasno, kakšnega mišljenja so naši komunisti-brezdomovinci. V restavraciji sta imenovana in pa neki vojak - podnarednik, baje doma iz Kranjske gore, razgrajala, vpijoč: »Mi smo komunisti, Jugoslavijo bo gotovo prepadla. Koroska je pa naša, se bomo

čim prej tu zadržali, če so dobili valed takake nastopa pogum še drug vojak, »kopalnega vlaka«, neomikani zapeljanki, ki so začeli takoj na to trgati v restavraciji razložene naše propagandne spise za »Jugoslavijo«, »Koroška«, »Draupost« in brisati ž njimi s pijačo politke mize — z izrazi sovražstva in zasmehovanja Jugoslaviji. Ni čuda, da so bili ostali gostje radi tega vedenja razburjeni in vznemirjeni. In tako ljudje imajo pri nas dobre službe, take narodne hudodelce redi na svojih prsih dobra mati Jugoslavija in mi trpimo, da zajemajo z nami iz ene sklade, mesto da jih zapodimo tja, kamor jih srce vleče. Nadejamo se, da ne uidejo zasluženi strogi kazni ne civilisti, ne vojniki, ki so se udeležili tega izdajškega početja.

— Redna seja občinskega sveta, bo v torek, dne 18. majnika 1920 ob 17. v mestni dvorani. Dnevni red javne seje obsega med drugim te-le točke: Mestnega magistrata poročila o prihodnjem za poselitve domovinstva. Finančnega osekla poročila: o računskem sklepu mestnega zaklada, ubožnega zaklada, zaklada meščanske imovine, ustanovnega zaklada, loterijskega posojila, mestne pehotne vojašnice za proračunsko dobo 1918/19, o dopisu deželne vlade poverjenosti za socialno skrbstvo glede sklenjene opustitve mestne zastavljajnice, o prošnji upravnega odbora dnevnih zavetišč za izplačilo subvencije, o prošnji gasilnega in reševalnega društva za izredno podporo za popravilo orodnega voza in za podpore svojem ponesrečenim gasilcev, o prošnji najemnika kopališča v Kolesiji za dovolitve kredita za razne nujne poprave, o poročilu mestnega gospodarskega urada glede dobave službene obleke mestnim slugam in tržnim stražnikom. Upravnega odbora mestnega vodovoda, elektrane in plinarne poročila: o računskem sklepu mestnega vodovoda, mestne elektrane in mestne plinarne za proračunsko dobo 1918/19. Upravnega odbora mestnega pogrebnega zavoda, mestne zastavljajnice, mestnih voženj in mestne klavnice poročila o računskem sklepu dotičnih podjetij za proračunsko dobo 1918/19 in o poročilu ravnotežstva glede dovolitve kredita za popravilo tehtnic. Direktorija mestn. užitniškega zakupa za proračunsko dobo 1918/19. Tajna seja: Personalnopravnega osekla poročila: 1. o prošnji dveh licejskih profesorjev za ureditev prejemkov, 2. o raznih prošnjah v personalnih zadevah mestnih uslužbencev. Finančnega osekla poročila o prošnji vdove nekega magistratskega sluga za izredno podporo. Obrtnega osekla poročila o raznih prošnjah za razne obrtne koncesije.

— Zakaj je prišlo pevsko društvo »Smetana« 24 ur pozneje v Ljubljano? Društvo »Smetana« je priredilo v Beogradu dva koncerta z velikanskim uspehom. Pevci imajo na svojem potovanju svoj poseben železniški voz češkoslovaške republike. Ko so se pevcu peljali iz Beograda jih je železniški uradnik na postaji Indiji, ne da bi naznanil kak vzrok, zadržal in ni hotel dati dovoljenja, da se voz »Smetane« priklopi k brzovlaku, ki bi prišel v petek zjutraj v Ljubljano. Društvo je moralo povzročiti, da je češkoslovaški poslanik Kalina iz Beograda prišel osebno intervenirati. Še je na intervencijo poslanika je železniški uradnik, ki se je kot Bolgar preje pisal Markov, sedaj pa svoje ime spremenil v srbskega Markoviča, dal dovoljenje, da se je društvo »Smetana« moglo 24 ur pozneje peljati naprej. To v pojasnilo ljubljanskemu občinstvu in vsem zastopnikom oblasti, ki so v petek zjutraj na ljubljanskem kolodvoru zamaž pričakovali prihoda »Smetane«.

— Pločarski klub v Trstu, ki se je ustanovil meseca januarja letos z namenom, da plačuje in nabira narodni davek za narodno šolstvo, je tekoma svojega štirimesečnega obstanka dosegel tako sijajne uspehe, da se sme po vsej pravici staviti za zgled vsem narodnim društvom in posameznikom. Klub je v prvih dveh mesecih svojega delovanja nabral nad 20.000 kron, za kar mu je Družba sv. CM. priznala častno diplomu, ki velja za sto običajnih diplom. Ta diploma, delo našega domačega umetnika M. Gasparija, je bila svojčas razstavljena pri Schwennerju in jo kažejo sedaj v nekaterih ljubljanskih knjižarnah razstavljene razglednici. Klub je po prejemu diplome nadaljeval svoje delo še z večjo vneto in je tako začetkom meseca majnika dosegel že ogromno vsoto 100.013 K 34 v, ki se je pa do današnjega dne pomnožila za nadaljnjih 15.000 K. — Pločarski klub založi sliko diplome kot razglednico, ki se bo prodajala v klubov namen, ne samo v zasledenem ostanju, marveč tudi povsod po oddaljenih domovini. Klub namerava na-

brati vsoto za 1000 obrambnih kamnov za CM. družbo, torej popolniti gori omenjeno že nabrano vsoto z nadaljnjim nabiranjem do zneska 200.000 K. Upamo, da bo naše občinstvo znalo ceniti delo naših Tržačanov in bo tudi po svojih najboljših močeh podpiralo njih stremljenje.

— Avstro - ogrska monarhija je bila mačeha vsem v njej bivačim Slovanom, naravnost kri pa je pil našli režim Slovenstvu na Koroskem. Danes imamo slovenski Korotan, zibel slovenstva, v svojih rokah, in je torej naša dolžnost, da pomagamo obmejnim bratom vsak po svojih močeh in jim hitro vrnemo, kar jim je bilo po krivici vzeto. Izpolnitev te dolžnosti je lahka. Kdor misli na letovišče, pojdi na Korosko! Ob Vrbskem jezeru boš pil moč prirodnih lepot, pristna slovenska imena tamonjših krajev (Ribnica, Otok, Sekir, Loga ves itd.), pa ti bodo vedno klicala v spomin zavest, da bivaš na slovenski zemlji. Ljudstvo, doslej tlačeno, bo gledalo svoje krvne brate ter bo pilo iz njihove samozvesti. Mesto da trošiš denar po dragih, zankirnih letoviščih, ki jih je spravila v sloves samo kričeka reklama, priidi ob Vrbsko jezero, kjer je res lepota doma in so vrhu tega še cene zelo nizke. O krasotah ne bom govoril. Kdor hoče kaj čuti o njih, naj pride in jih pogleda. Prepričan sem, da bo prišel še mnogokrat. Kdor se je odločil za letovišče na Korosko, naj zahteva podrobnih pojasnil pri Tourist office, Ljubljana, oziroma Tourist office, Borovlje, Korosko.

— Stanovanjska naredba št. 166 — tratenje časa in denarja. Iz trgovskih krogov nam pišejo: Ta famozna naredba jamči vladi, da jo obdržimo v blagem spominu, kadat pojde, kamor ji je sojeno; pojde pa gotovo preje, kot bo dozidana ena osminka »hiš naredbe 166«. Zdal je treba le še, da se proslavi celokupna deželna vlada z »naredbo«, v kateri zapreji stavebnikom z izgubo koncesije, če ne bodo zidali hiš vsaj tako hitro, kot rasejo gobe po dežju... Vprašal sem sočutno prijatelja, ki ima šefa - milijonarja in mu je stanovanje odpovedano, kam pojde z družino. Rekel mi je: »Ah, beži, beži! Budalost! Kdo pa jemlje stvar resno in bi si še z njo delal skrbil«... Govoril sem z znancem - milijonarjem in mu čestital, ker je tako bogat, da bo moral zidati. »Kadar mi bodo moje papirnatke krpe, ki jih imam notabene v obrti, naredbenim potom izpremenili v razpoložljiv milijon cekinov, bom pa zidal. Ampak samo, če mi bo vlada preskrbela tudi potrebni material, ker kolikor jaz vem, ga pri nas nimamo dovolj.« mi je odvrnil s hudo mušnim nasvetom in pridelal: »Predno bo izvršenih tistih tisoč papirnatih naredb, ki so jih natiskali od prevrata sem, bo izteklo še dosti vode v morje.« Govoril sem še s par prizadetimi, povsod smeh in zabavljene besede na račun vlade, resno pa ne vzame nihče stvari. Ko sem se z nekdanjim sošolcem, ki je pri poverjeništvu za socialno skrb, razgovarjal o zadevi, mi je tudi rekel, da stvar ne bo tako huda, da pa morajo te odpovedi pošiljati, — ker je naredba. Torej koliko dela brez potrebe! Spomnil sem se sv. Birokracija. Pri stanovanjskem uradu delajo skoro gotovo že sezname v bodoče praznih stanovanj in predzaznamujejo najbrže srečne najemnike in spe. Bog vé, koliko denunciacij so že prejeli na račun te naredbe in koliko ljudi že obletava svoje protektorije za stanovanja v — oblakih! Tudi pričakajo se že najbrže, čigavo bo katero! Stanovanjski urad pa je razposlal na stotine vprašalnih pol in sedaj odpovedi. Koliko sto in sto pol papirja in kuvert so za to potrošili, koliko stokrat so vse te dopise vknjižili, koliko dela so napravili pošti za kazensko frankiranje in koliko stroškov adresatom za plačanje poštinih kazenskih pristojbin! Koliko zlatega časa potrahi uradništvo za to delo! Prizadeti pa naj rekurirajo in si za to najemajo odvete. Torej zopet stroški! Če bo stanovanjski urad hotel rešiti vse te pritožbe, bo ponovno porabil pač sto pol papirja in kuvert, zapravil čas in tratil uradne moči; predstojnik bo pa kar 48 ur vkup lahko pritiskal svojo štampiljo na vse tiste popisane papirje. In končno znabiti še sodnja in tožbe... Torej koliko pisarij in zakaj? Ali ni škoda državnega in zasebnega denarja. Mislim, da bi ga skoro bilo za vsaj malo hišico. Pa kaj hočemo! Vladni šimeli vestno vleče svoj voz po poti, ki mu jo je zažrtala naredba št. 166.

— Potovanje na Korosko prost! Vse turiste, izletnike, letoviščnike in druge potnike opozarjamo, da so odpadle omejitve za potovanje po naši koroski coni A in ni treba v to svrhu nikakih posebnih potnih dovoljenj več. Kot je s tem odpadle

Staklo kupuje: Izdelki „ADRIA“ Gospo-
sta slica 16, telef. 406. 3439

Steklenice prazne po 7/10 litra kupuje
v vsaki množini trdka Br.
Novakovič, Ljubljana, (Kolizej). 3388

Ogije kupuje in prosti ponudb
Prizni, Vukred ob Dravi.
3341

Motocikelji kupim tudi brez pnevma-
tike znamke Wan-
derer ali Nectarsulm 1 1/2—3 1/2 HP. Po-
nude na: Stanko Arko, Cerkljica, Na-
trajsko. 3467

Proda oz. zamenja se omara za trgo-
vinske steklene okna ter kupi istotako
omara na nad 1-58 m širine. Ponudbe:
Stampilje, Sv. Petra cesta 13. 3464

Seno in slamo
vsa množina dobavi takoj veletrgo-
vina Birgmayer, Maribor, Aleksan-
drova cesta 77. 3468

Košnja sena in otave
se boče dne 16. maja 1920 oddala na
dražbi za letošnje leto. Dražba se vrši
na licu mesta v Linhartovi ul. 30, ob
1. uri popoldne, ob 4. uri pa v Trno-
vem, Cesta dveh cesarjev, poleg go-
stine g. Kosca. 3442

Ženitna ponudba!
Vdova z 2 otrokoma, vsem pohištvo
ter okoli 10 tisoč K denarja, se želi
spoznati s pridnim poštenim, dobro
sloječim železničarjem v starosti 36 do
40 let v svrhu ženitve. Ponudbe pod:
Vdova št. 34/3448 na upravništvu Slo-
venskega Naroda. 3448

STAMPILJE
iz kavčuka
Ciril Sitar
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 13.

Proda se večja množina trja
za stropne (stukature); potizve se v Ko-
tovski ulici 27, pri g. Merljaku. 3432

**Imamo na razpolago ve-
čjo množino jedilnega
olja in več vagonov mo-
dre galice.**
Tvrdba
M. Fon,
Ljubljana, Stari trg 6.

**200 vagonov
romancementa**

**Vabilo
na
redni občni zbor**

Okrajne posojilnice v Ormožu,
kateri se bo vršil
v soboto, dne 29. maja 1920
ob 11. uri dopoldne v prostori
Okr. posojilnice v Ormožu.

DNEVNI RED:
1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo nadzorstva o letnem računu.
3. Odobrenje letnega računa.
4. Sklepanje o porabi čistega dobitka.
5. Nadomestni volitev v nadzorstvo.
6. Slučajnosti.

PRIPOMBE: Ako bi ob zgoraj določen
uri ne prišlo zadostno število zadrž-
nikov, da bi bil občni zbor sklepčen,
se vrši ob 15. uri isti dan, v istih
prostorih in po istem dnevnem redu
v smislu pravil § 32 drugi občni zbor,
ki je sklepčen pri vsakem številu
navzočih zadržnikov.

Načelnstvo.

Soba s hrano ali brez hrane v sredini
mesta išče gospodinja
za takoj. Ponudbe pod „Soba 3447“ na
upravništvu Slovenskega Naroda.

Maši pol braki bosanske in istrske
pasme, prvovrstnih starih,
napredaj. Kje, pove upravništvo Slove-
nskega Naroda. 3422

Eleganten trak s telovnikom, fino iz-
delan, predvino blago,
in par belih damskih popolnoma novih
čevljev št. 40 je napredaj. Naslov pove
upravništvo Slovenskega Naroda. 3424

Kupi se dvokolesen rabljen ročni vo-
ziček in 30—40 kg svinec.
Ponudbe na Anončni zavod Drago Beselj-
ak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5
3430

Kolesi z novo, drugo z že rab-
ljeno pnevmatiko, se prodaja.
Vpraša se pri F. Farisa; Stanovanjska
skupina objekt 4, št. 17, v Spod. Siskl.
3430

Sprejme se takoj starejša gospodinja,
sposobna nadzorovati trgovino z me-
šanin blagom in ljubljanski okolici.
Ponudbe na upravništvu Slovenskega
Naroda pod „Nadzornica 3433“. 3433

Motorno kolo s priklonim vozom, 7
konjskih moči, v dob-
rem stanju, se prodaja. Poizve se v upr.
Slovenskega Naroda. 3434

Proda se posestvo z gostilno na Dole-
blizu kolodvora. Naslov pove uprav.
Slovenskega Naroda. 3435

Zahlevajte ponudbe o moji la parfu-
miziki ter o mojih la adjutiranih dišavah.
Izvoznica se preselila. Egross-Versand-
haus Adolf Gottlieb Wien, XX. Wolfen-
gasse 4. 3416

Trgovski sodnik, 22 let star, izur-
njen, v mešani in pe-
kerijski stroki, vojašine prost, išče služ-
bo, najraje v mestu; na deželi tudi ni
izključeno. Nastop s 15. januarjem. Po-
nude na upravništvu Slovenskega
Naroda pod „Zvest 3437“. 3437

1500 kron nagrade, 300 kg krompir-
ja dam, kdor mi
preskrbi stanovanje dveh sob in kuhinje
do julija, avgusta, septembra ali takoj
v mestu Ljubljana. Naslov pove uprav.
Slovenskega Naroda. 3438

Iščem službo trg. sodnika v trgo-
vino v železnico v Ju-
goslaviji, če mogoče s hrano in sobo.
Sposoben sem treh jezikov v govoru
in pisavi. Ponudbe na uprav. Slove-
nskega Naroda pod „Trgovski sodnik/
3420“. 3420

Akordant ali delovodja, pri gradnji že-
kamenolomih, itd. z večletno prakso,
išče dela. Ima na razpolago dubro par-
tijo delavcev in lastno orodje. Ponud-
be pod „Akordant 3417“ na upravništvu
Slovenskega Naroda. 3417

Prodaja se dve polnokrvni kobilici
obedve enaki, 3 leta stari, rjave barve,
150 cm visoki. Sposobni za vožnjo ka-
kor tudi za težo. Eventualno se prodaja
tudi temu primeren voz z opremo. —
Poizve se v upravništvu Slovenskega
Naroda. 3443

Zenitna ponudba!
Kmalu se želim poročiti z neodvis-
no blago damo, ki ima sama precejšnje
imetje. Sam sem dober, življenja
zmožen bogat samski mož najlepših
let. Imam fužine in tvornico strojev.
Slika se lahko vidi v uprav. Slove-
nskega Naroda. Dopisi s sliko na uprav.
Slov. Naroda pod „Plemenit znataj 3383“.

Makso Černe
Vlasta Černe roj. Magolič
poročena
Ljubljana **Litija**
15. maja

Proda se dobro ohranjen zapeljiv hlev.
Kje, pove upravništvo Slov.
Naroda. 3349

Trgovska hiša v Ljubljani se zamenja
za tako v
Sloveniji ozir. se tudi prodaja. Ponudbe
do 25. maja na upravništvu Slovenske-
ga Naroda pod „Trgovska hiša 3400“. 3400

Več vagonov krmilne moke, krmilne
koruze in otrobov prodaja
po zelo nizkih cenah Nakupovalna za-
druška Ljubljana, Aleksandrova cesta 5.
3404

Išče se boljša devotja k četvero ma-
le dece. Na-
stop takoj, plača po dogovoru. Ponud-
be s pogoji na naslov: Dr. Vjekoslav
Roković, Vukovar, Slovenija. 3402

Stanovanje meblirano, z 2 ali 1 sobo
in kuhinjo išče mlad za-
konski par. Ponudbe pod J. J. Evidenai
in informativni urad za morarico Ljub-
ljana. 3445

Višji gozdar in gozdni adjunkt
se iščeta za 2000 orolov obsegaajoče
gozdno posestvo na Sp. Stajerskem.
Biti morata izkušena in zanesljiva. Po-
nude pod „B. B. B. 3425“ na upravni-
štvu Slovenskega Naroda. 3425

Knjigovodja-bilantnik ali knjigovodi-
ja se išče za
neko graščino. Ponudbe na upravništvu
Slov. Nar. pod „A. B. C. 3426“. 3426

Lužni kamen 128% (Alzatron) raz-
poljaja od 50 kg naprej
trdka L. Sek, Maribor. 3454

Prazne steklenice parfumske kupi po
najvišji ceni L. G.
Kotar, Ljubljana, Wolfova ul. 3.
3466

Boljša deklica se išče k enomesne-
mu otroku, razumeti
mora z njim ravhati. Deklica, katera
zna šivati, ima prednost. Plača po do-
govoru. Zglasiti se: Kneževa ulica št.
10, II. nadst. levo. 3380

Zamenjam svoje enonadstropno hišo
v najlepšem vrtnem delu Celovca, s
sodnim in zelenjadnim vrtom, elektr.
razsvetljavo in vodovodom, proti enako-
vredni hiši v ali pri Ljubljani ali pa v
Kranju. Izg. Džek, Kranj. 3483

Kupim vsako količino dasaka, lat,
gradjevnog lesa okrogla i tesa-
na, dajem na zahtev živilnih namizni-
ca u zamenju: kukuroz, zob (oves), grah,
pšenico. Vladimir Ivkov, Szapara, (Voj-
vodina). 3182

Prodajo se tri izlozbeni okna in vrata
z železnimi roletami, bela
oprava za trgovino (pulti in stelaže)
pet novih orehovih dvojnih omar, pli-
šaste hotelske zofe itd. Molnar, Bled,
vila Vauk. 3358

Sode in kadi za žgalnice žganja in
pivovarne od 600—4000
litrov prostornine, skupaj za okoli
500.000 litrov prodaja ceno Jerausch & Ger-
hold Maribor ob Dravi Stolni trg 2. 3310

Odpadni od žage, drva in žaganje,
zelo pripravno tudi za kurjavo v to-
varnah s parnimi obrati, se oddaja stal-
no po zelo nizkih cenah. Pri večjih
množinah skupaj znaten popust. Ivan
Šiška, tov. parketov in parna žaga Ljub-
ljana, Metelkova ulica 4. 3331

Proda se večja hiša enonadstropna v
kateri je gostilna
trgovina in pekarija, stoji poleg velike
industrijske tovarne na Kranjskem.
Pismeno je interesentom podati naslove
na upravo Slov. Naroda pod „Proda se
večja hiša 3030“. 3030

Zenitna ponudba!
Premožen, izobražen, ugleden, dobro-
srčen, mlad, samostojen veletrgovec in
posestnik simpatične zunanosti, mirne
zdrave narave, se želi seznaniti z gos-
picco ali mlado veselo vdovo enakih
lastnosti, neomadeževane minulosti, iz
ugledne rodbine, z veseljem voditi go-
spodinjstvo, trgovino, zdrave razvite
postave. Na premoženje se toliko ne
ozira kakor na pošten lep značaj in
se v prometni kraj tudi priženi. Le
resne ponudbe z natančnimi podatki
tudi s sorodniške ali prijateljske strani
prosim varovaje diskretnost v dvojni
kuverti pod znakom: „Modra, korajzina
bodi — srečna, zadovoljna bodi“ na Anon-
čni zavod Drago Beseljak, Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje 5. 3223

Knjižnično napravo za tovarno za iz-
delovanje marmar-
lade prodaja Belička pivovarna v Laškem.
3392

Saloneta garnitura, popolnoma nova,
se vsled pomani-
kanja prostora prodaja. Vpraša se: Cesta
na Rožnik 5, II. nadst. 3491

Jaica, lepa, sveža, prodaja v
komisiji, dokler traja za-
loga, Balkan, Dunajska cesta 33.
3386

Bojlija, mlada, zdrava, čvrsta se za ta-
ko, ki išče za v Maribor. Natan-
čne poizvedbe v posredovalnici Novotny.
Dunajska cesta 14. 3423

Invalid, zmožen štirih jezikov, išče
ali kaj podobnega; gre tudi na deželo.
Dopisi pod „Trezin 3398“ na uprav.
Slov. Naroda. 3398

Zamenjam stanovanje s sobo, kuh-
injo, službo skladiščnika vratarja
jako po ceni za večje stanovanje. Po-
nude pod „Jako ugodno 3379“ na uprav.
Slovenskega Naroda. 3379

Želodčna tinktura lekarja Piccolija
v Ljubljani, Du-
najska cesta, krepča želodec, pospešuje
prebavo ter odprte telesa. — Naročila
proti povzetju. 10661

Proda se večja množina pristnega, do-
brnega dolinskega vina po
primerni ceni, v sodih od 56 litrov na-
dalje. Vojasnila daje A. Vacit, Ljubljana.
Zaloška cesta 15. 3359

Potrebujem za 2 žagarja ki sta po-
takojnji nastop polnoma
izveščana v rezanju na polnem jarmu
ter 1 žarnica. Plača po dogovoru.
Franc Dolenc, lesna industrija Škofja Loka.

Glicerino tiskarsko valično maso
dobavlja najkulantneje kemična tvornica firme E. Blasser, Wien I., Stern-
gasse 13, Telegramm-Adr. „Einziger Wien“. 3460

- Elektrotehnik -
išče mesta ali udeležbe pri trgovini. Perfekten v projektiranju in montaži za vi-
soki in nizki tok, izkušen pri gradnji dinamo, ovijanju ter vodstvu delavnice.
Ponudbe pod „W. V. 6748“ na Rudolfs Moos, Wien, I., Seilerstätte 2. 3458

**Uprava gozdnega veleposvetstva Kemmetgubirge in Langdori v Gröb-
ningu na Gor. Stajerskem**

oddaja gozdna dela

sekanje lesa l. 1920 15.000 kbm akordnim potom. Živila po uradni ceni ter
120% za administracijsko režijo, pogubo in upadek preskrbi za delavce upravo,
gozdne žage in sekire je prinesiti seboj, obrabljena se povrne, tako tudi vožnja
sem in nazaj. Za stan v gozdu je najbolje preskrbljeno. Ponudbe na gor. upravo.

Orodje
vsake vrste
Kmetijsko orodje
železo in jeklo
vsake oblike dobavljajo
Gebrüder Schwenk Linz a/ Donau,
Podružnica: Wien III. Albrechtsgring 11.

Modni salon
Stuchly - Maške
LJUBLJANA,
Zidovska ul. 3, **Overski trg 1.**
Priporočam veliko izbiro najnovejših modelov, svilenih
klobukov, čepic in slamnikov za dame in debllice.
Popravila točno in
ceno. **Žaluzi klobuki vedno v
žaluzi.**

Belek ki je došel l. realno želi mesta
ali kot učenc v trgovino v mestu
ali na deželi. Ponudbe na upravništvu
Slov. Naroda pod „Talej 3466“. 3406

Prodaja se dve temno rjavi triletni
žvečji, v vsakem mo-
zanesljivi kobili. Ogledata se v Sa-
lesdovi ulici št. 4. 3346

Večjo nagrado dobi kdor mi preskrbi
stanovanje 2 do 4
sob in kuhinjo. Ponudbe na upravni-
štvu Slov. Nar. pod „Večje nagrade 3385“.

Proda se dobro ohranjen klavir
(Proksch). Pojasnila daje upravništvo
Slovenskega Naroda. 3355

5000 litrov borovničevega soka
10000 litrov malinovega soka
neostajenega, prodaja ceno Jerausch
& Gerold, Maribor ob Dravi, Stolni
trg št. 2. 3307

Književodja, obenem tudi korespon-
dent, popolnoma vešč
slovenskega in nemškega jezika, se
sprejme takoj. Prednost imajo oni, ka-
teri so vešč tudi italijanskega event.
francoskega jezika. Plača po dogovoru.
Ponudbe sprejema tvrdba Janko Popovič,
Ljubljana. 3218

Kupim gozd ali večje gozdno posestvo
blizu železnice in prošim popis pose-
stva, navedbo vrednosti ter najnižjo
ponudbo. Istotako kupim tramo, sa-
ganice, deske, romeljno, drva,
ogljje itd. Ponudbe z zadnjo ceno na
vagon Vaše postaje pod „Izvoz lesa —
banka“ na Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 3238

+
Potrtim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, da je naša iskreno ljubljena soproga oz. mati, gospa
Marija Zalar
posesnica in sodavčarica v Cerkljah,
včeraj, po kratki mučni boleznj mirno preminula.
Pogreb nepozabne pokojnice bo **v nedeljo, dne 16. maja**
ob 2. uri pop. iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.
Cerklje, dne 15. maja 1920.

Žalujejo ostali.
Mestni pogr. zavod v Ljubljani.

+
Zapustil nas je za vedno naš predobri soprog
in oče
Ivan Batageli
višji nadzornik drž. žel. v. p.
danes, v petek, dne 14. maja ob pol 6. uri zvečer.
Pogreb bo **v nedeljo, dne 16. maja ob 4.**
uri pop. iz hiše žalosti Dalmatinova ul. 3/III.
na pokopališče k Sv. Križu.
Ni Ti bilo dano, da bi videl še kdaj osvobojeno
rodno zemljo Primorsko.
LJUBLJANA, dne 14. maja 1920.
Mestni pogrebni zavod. **Žalujejo ostali.**

+
Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče itd., gospod
IVAN KAIBA
posesnik in obz. tajnik,
danes, dne 14. maja 1920 ob 1/49. uri dopoldne, po mučni bolezni v 78.
letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb draga pokojnika bo **v nedeljo, dne 16. maja 1920 ob**
5. uri popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče v Škofji Loki.
Škofja Loka, dne 14. maja 1920.
Žalujejo rodbini:
Kaiba — Dr. Jamarjeva.

+
Vsemogočnji je poklical k sebi našega nadvse ljubljenega sina, brata
še v razmahu njegovih moči,
Franci Cirmana
dijaka IV. gimn. razreda
danes, dne 14. maja 1920 ob 7 1/4 uri zvečer, po kratki, mučni bolezni,
previdnega s sv. zakramenti, v 17. letu njegove starosti.
Pogreb nepozabnega, nenadomestljivega se vrši **v nedeljo, dne**
16. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na šentviško farno pokopališče.
Ni Ti bilo usojeno, dozoreti v tem življenju s svojimi nadami, uso-
jeno Ti je pa boljše življenje iznad vsakdanjosti — koder se nas spominjaj.
Št. Vid, dne 14. maja 1920.
Franja Cirman, mati. — Mirko, Ferdinand, brata. — Jelica, sestra.
Antonia Mirak, teta.

Anton Černe
gravir
Ljubljana, Ivani try 1

Za zeleno krmo priporočamo sledeča semena:

grahoro čisto ali pomešano z ovsom
po K 4-20 za kg.
lečo za krmo K 4-60 za kg.
grah za krmo K 3-20 za kg.
Sover & Komp. Ljubljana, Wel-
seva ulica št. 12. 3302

Knjigovodja ali knjigo- vodkinja

se sprejme v stalno službo na DOVJEM. V lesni stroki izvežbani in domačini imajo prednost. Ponudbe s spricvali je poslati do 20. t. m. na družbo „Sava“, Ljubljana. 3444

Vsakovrstne slamnike,

rarilčne torbice, predpražnike, slamnate šolne in druge ple-tarske izdelke priporoča po primerni ceni g. trgovcem **Franjo CERAR**, tovarna slam-nikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani. 1772

Smrekovih blodov

150 kbm na poseku lahko spravilo vsak čas pol ure od postaje Grabščaj na mestu kakor leži in 300 kbm dešek franko vagon postaja Področica se pro-da. Za vsako posebej je vložiti ponu-dbe do incl. 25. maja t. l. pri upravi posestva Liechtenstein v Rožku Korosko. 3393

Najjeftinije vrelo kupovanja!

Pšenčno brašno (moko), ra-ženo brašno, kukuruzno bra-šno, kukuruzni krplici (žrnji) ječmeno brašno, ječmenu ka-su, posije (otrobi), kukuruz u zrnu stari i novi dobavlja odmah

Paromlin, Zagreb

Knjigovodja in bilancist.

Popolnoma samostojen uradnik, perfek-ten knjigovodja in bilancist, samostalen korespondent v slovenskem, hrvatskem in nemškem jeziku, dolgoletni organi-zator, revizor in vodja večjega denar-nega zavoda, z veliko prakso tudi v blagovni kupčiji, želi primerne vodilne službe. Cenjene ponudbe na upravnih-stvo Slov. Naroda pod: „Perfekten 3399“ 3399

Ženitna ponudba!

Gospodična iz ugledne rodbine, va-jena vodi večje posredstvo in trgovino, z lepo vzgojo, neomadeževane minu-losti, prijazne zunanosti, okrog 30. let s sto tisoč kron premoženja želi spoznati treznega, zdravega, pridnega in modre-ga moža mirne narave, ki naj vse svo-je razmere zaupno pojasni pod nastop-no šifro, da zamore dobiti „Nedolžen srce in pridne roke“ na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana Cankarjevo nabrežje 5. 3246

Inženier dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbni inženier
Ljubljana, Hlidorjeva ul. 7.

Specialno stavbe-
no podjetje za be-
tonske, železobe-
tonske in vodne
zgradbe.

— zgradbe —
— izraba —
— vodnih sil.

Več tesarjev se sprejme
takoj v trajno delo. Anton Stokan,
Jermova ul. 11, Ljubljana. 2773

Mirni dom

prvi jugoslovanski sanatorij za no-
tranje, živčne bolezni in za rekonvale-
scento. Pojasnila daje vodja D. Ceh.
Pošta Gornja Kungota pri Mariboru.

Drva

trda, vsako množino na mero kupi
Alojzij Plauustolner
V St. Jurju ob juž. žel. 2984

Industrija kravet in predpasnikov
Milan Kell - Zagreb
tel. telefon št. 17-82 — Boškovičeva ulica 3.
nudi veliko izbiro vsakovrstnih
ovratnic in veliko izbiro vsako-
vrstnih predpasnikov samo na
veliko. 3279

Barve za obleko

100 zavojev K 75.—. Pečatni vosek
1 kg (22 kosov) K 55.—. Gladni papir
(Schmirlgelpapir) 100 kosov K 130.—
Sprejemo se zastopniki. **Josip Junc**
Zagreb, Demetrova ul. 14. I. nad. 3405

Samo na veliko

Cigaretal papir in stročnice
Riz Abadie, Samum, Club Central

Sirocco, Golub, Almaly,
Riz Fiume in druge znamke
Stročnice: Riz Abadie, Sa-
mum, Zagreb Monopol in
druge se dobivajo po zmernih
dnevni cenah pri tvrdki

Rud. Polatek, Zagreb, Jurčičeva 24

Zaloga novih raznovrst-
nih dvokele z
najboljšo pnevmatiko, posebej
plašč, zračna črva in vsako-
vrstni deli za dvokele in razni
stroji. Vzemajo se tudi stara dvoke-
lesa in stroji v račun.

F. B. trgovina z raznimi stroji.

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Slamnike in klobuke

vsah vrst sprojema v popravilo
Franjo CERAR, tovarna slamnikov v
Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

V Ljubljani se sprejema pri tvrdki
Kovačević in Teršan, v Prešernovi
ulici št. 5, kjer so na razpolago tudi
najnovejši vzorci. 1771

Izdelovanje vsakovrstnih

mrež, kakor visoke mreže (Hänge-
mrež, matie) za otroke in odrasle
ter lovske torbice. Transmisijske
vrvi se krajšajo ali popravljajo in tudi
vsa v to stroko spadajoča dela se točno
in ceno izvršujejo. Pisma ali ustmena
naročila sprejema **Fr. Brčnik, Rožna**
dolina 147 pri Ljubljani.

Zamenjam

: svoje stanovanje :

v Ljubljani, na Resljevi cesti, obstoječe
iz treh sob, kabineta, kuhinje in pritli-
kln ter del vrta s stanovanjem v Ma-
riboru, obstoječe iz 3-4 sob, kopalnice,
kuhinje in pritliklini takoj ali pa v
najkrajšem času. Cenjene ponudbe pod
„Zamenjava“ na Anončno ekspedicijo, Al.
Matelič, Ljubljana 3250

KOLONIJALNO, SPECE- RIJSKO in PREKOMOR- SKO BLAGO NA VELIKO

pri veletrgovini

„FRUCTUS“

d. 4. za promet samostojnih proizvajal-
cev, kolonijalnega in drugega blaga.

prije

IZIDOR SCHOLLENA sin, ZAGREB.

Vlaška ulica 21.

TELEFON: USTAVNI: 100. DRŽAVNI: 100. „FRUCTUS“

SARAJEVO GOSPODARSTVO

Slamnike barva v vseh
miansah in št. 40

tovarna **Jos. Reich.**
Edvard Pohar

topotnik in preprogar
v Lescah št. 46. Gorenjsko.
se priporoča za tozadevna po-
pravlila in nove naprave po zelo
zmernih cenah vsak čas.

Danilo Gergurov i sin,
Sombor, Prestolonaslednika Aleksan-
dra ulica št. 10. 3032

Prodajamo: Zito, koruzo, oves, moko,
slanino, mast, suho meso
i t. d.
Kupujemo: Oglice, drva in stavbn
les, železnino i t. d.

ORODJE

(ALAT)

priporoča

Odon Routny

Ljubljana, Kolodvorska 37.

Telefon št. 460.

Miši - podgane

stenice - ščurki

in vsa zalega mora poginuti ako upotrebite
moja najbolj iskrena in povsodi hvaljena
sredstva kakor: proti poljskim mišim 10 K,
za podgane in miši stane 10 K; za
ščurke 10 K; a posebno močna vrsta 20 K;
posebno močna tinktura za stenice 10 K;
uničevalec moljev 10 K; prašek proti
mrčesom 6 in 12 K; mazilo proti ušem
proti ljudem 5 in 10 K; mazilo za miši pri živini
6 in 10 K; prašek za miši v objekti in pe-
rilu 6 in 10 K; tinktura proti mrčesu na
sadiju in zelenjavi (uničevalec rastlin).
10 K; prašek proti mravljam 10 K; mazilo
proti garjem 10 K. Pošilja po povzetju
Zaved za eksport M. Jankov, Zagreb
15., Petrinjska ulica 3.

„NADA“

tvornica dvopeka

Neumann i. dr. Zagreb.

Proizvajal:

Kekse, biskviti, dvopek i razno
pecivo za čaj. Zastopnik za

Kranjsko

L. Ježek

Ljubljana, Stritarjeva ul. 7. 900

3459

Jesihova kislina

80%, kem. čista, za živilne svrhe v vagonih po 5000 kg. izvoz dovoljen, točno
dobavna, dalje bakreni vitriol 98/99%, šoljak, gumi arabicum in vse ke-
mikalije se oddajajo. Vprašanja na **Commercia, Warenverkehrsgesellschaft m.**
b. H., Wien, L. Werderthorgasse 17, Telegrammadr. Alcoma, Wien. 3459

Nudimo neprestano dobavno

1. sveilo špansko smolo (kolofonijo)

na cele vagone iz tranzitnega skladišča na Dunaju.
Cenjena vprašanja na **M. Lissauer & Cie., Wien,**
L. Weiburggasse 9. Brzojavlj: OXYD.

3459

Kromov galun 1.

angleški, v večjih in manjših količinah dobavljajo s tran-
zitivnega skladišča na Dunaju

M. Lissauer & Cie., Wien, L. Weiburggasse 9.

Brzojavlj: „OXYD“.

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

Klavirje

planino in harmoniko, prodajo in pop-
soja **Alfons Brumec**, največja zaloga
vseh glasbil, mušikalijske in druge, Ljubi-
na, Kongresni trg 15. 2587

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prodaja vagon
konopčnega semena,
več vagonov
koruznega zdroha in moka.
Kupujem sajle koka-
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

HaKa

gamaše

so najcenejše in najbo-
lje. Lastni izdelek, ve-
lika zaloga v trgovini
Minko Seljak, Ljubljana.

Trgovina vina

na veliko i malo **ANDRIJA GOLUBIĆ**,
Zagreb. Poslovnica: Jurčičeva ul. 10 ta-
lefon 20-16. Podrum: Nikolićeva ul. 13 ta-
lefon 10-76. — Prodaje vino, kao
hrvatska, dalmatinska razne vrste i banatska na bačve od 50 i dalje
te stara močlavočka i vlastelinska vina u bocama.

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

3459

Glavnica:
200,000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani,

Rezerva: okrog
150,000.000 kron.

Prešernova ulica št. 50, v lastnem poslopiju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in odziva depozitov z vsestno revizijo kreditnih efektov; samostojna (Safe-Deposits) pod lastnim zaklopom strank; krediti in prodajni vsake vrste; inkase in okenčje menic; nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovanja kreditna pisma; sprejem donatnih vlog na knjižice in tekoči račun i. t. d.

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda
Temper. vrelec, namizna
voda. Styria vrelec, medi-
cinska voda. Donatski vre-
lec, medicinska voda
najmočnejše vrste.

Zastopstvo v vseh mestih in krajih.
Dobiva se v vseh prodajalnih in
restoracijah. : : Pojasnila daje

Ravnateljstvo zdravilišča
Rogaška Slatina.

Največja zaloga
raznovrstnih finih moških oblek, površnikov, modnih in športnih blač iz pristno angleškega blaga
Eleganten kroj
Izdelki prve domače oblačilne industrije
na debelo:
na drobno:

Kunc in Maček
Gospodarska ulica št. 7.

Prodaja:
LJUBLJANA.

J. Maček
Aleksandrova cesta 3.

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu.
Ustanovljena leta 1884.

Podružnica za Slovenijo v Ljubljani, Stari trg št. 11.

Zavaruje: Življenjske rente, doto otrokom, glavnice na življenje, zgradbe in premičnine proti škodi požara in strele, steklene šipe proti razbitju, proti viromu in viromski tatvini kakor tudi proti telesnim ne-
zgodam pod najugodnejšimi pogoji.

Posebno zavarovanje proti nezgodam na železnici in parobrodni za celo življenjsko dobo!

Ceniki in pojasnila brezplačno!
Dobri posredovalci se vedno sprejemajo!

Tovarna Jos. Reich

Barva vsakovrstno - -
----- blago.

Kemično čisti obleke.

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika ovratnike, zape-
Podružnica: Selenburgova ul. 3 stnice in srajce.

Podružnice
Maribor Novemesto Kočevje
Gospodarska ul. 38. Glavni trg št. 30.

Proti:

sladkorni bolezni, bolezni jeter in ledic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, žolčnemu kamenu, hemoroidom in bolezni mehurja, putiki in debelosti, je najboljšje sredstvo naravna zdravilna mineralna voda „Rogaška slatina“.

Rogaška slatina

največje in najmodernejšo zdravilišče v Jugoslaviji, hidro-
terapija, elektroterapija, inhalatorij, gimnastika za zdravljenje,
kopeli s opijevno kislino, solne, smrečne, parne, zračne,
solne kopeli in kopeli z vročim zrakom.

Vojška godba (42 moških med njimi absolvirani konservatoristi).
Za vsakovrstne zabave je preskrbljeno kakor v največjih
svetovnih zdraviliščih. (Umetniški koncerti, tombole, plesni
venčki, gledališke predstave, kino, izleti itd. — **Sezija od**
1. maja do 15. oktobra 1920. — **RAVNATELJSTVO.**

Skaboform se zopet dobiva!

Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v naj-
bližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno

dr. Flescha originalno Skaboformovo mazilo.

Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder „Skabo-
form. Dobiva se po vseh lekarnah. Generalna zaloga za Ljubljano
in okolico

Rihard Sušnik
„pri Zlatem jelenu“ IV. Marjiti trg.

SODI

za vino, rakijo, olje, med mast in petrolej, a osobi-
to izdelujem sode za transportiranje piva kakor
tudi za hrambo, vse solidna izdelava iz prvovrstne
slavonske hrastovine, nadalje sodarski material za
sode vedno na zalogi, na malo in veliko. Tvorica
sodov

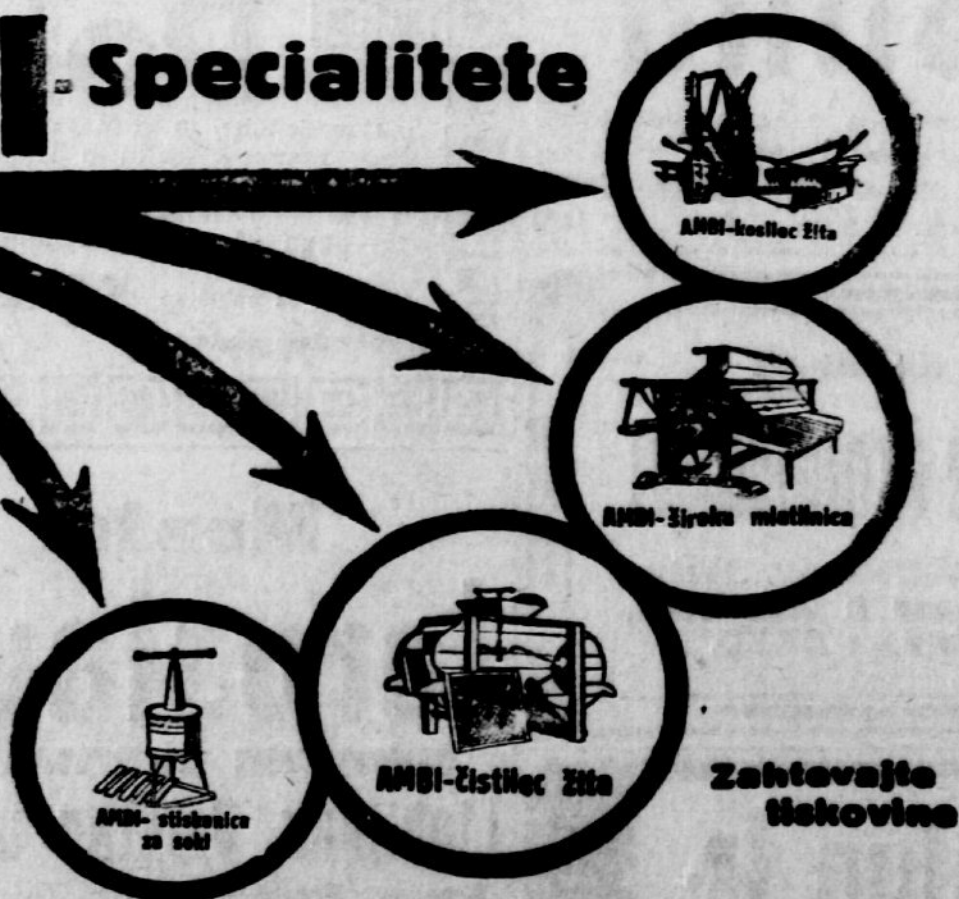
Antun Novosel

Osijek I., Vinkovačka c. 1., Tel. 5-66.

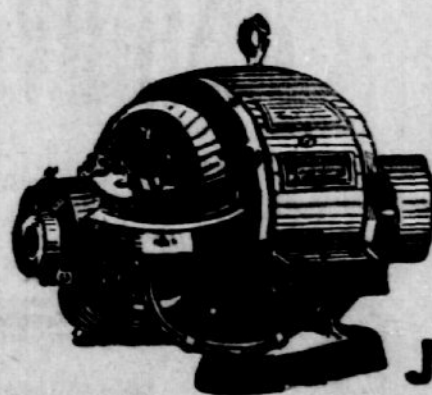
Takoj dobavno!

AMBI-Specialitete

**Razred
zase**

AMBI-Werke, Abt. III./X 43, Berlin Johannisthal.

JTES

JUGOSLAVENSKA

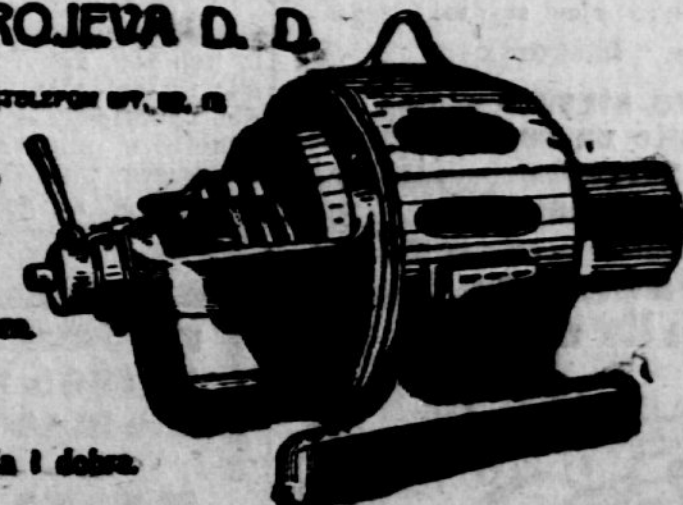
TVORNIKA ELEKTRIČNIH STROJEVA D. D.

SEZOVANI: JTES KARLOVAC KARLOVAC TRULFON 177. 12. 12.

PRIMA NA POPRAVAK sveke vrste stroje,
električne strojeve napetosti i jačina.

GRADI
elektromotore, dinamostrojeve i transformatore.

PROJEKTUJE I IZVADJA
električne centrale za gradove, sela i dobra.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 30,000.000 — kron.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 20,000.000 — kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v Ptuj.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut
in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE